

Primredactor și redactor responsabil:
dr. Paál Árpád

VII. — 46. (1760) Oradea, 1938. febr. 27.

Primcolaborator: **dr. Gyárfás Elemér**

Hadtestparancsnoksági rendelet az ostromállapotú intézkedések kiszélesítéséről

**A VI. hadtest területén az újabb intézkedések
már február 24-én életbe léptek**

Clujról jelentik: A VI. hadtestparancsnokság a hivatalos lap 1938. február 11-én megjelent 34. számában közölt 856. számú királyi dekrétumra hivatkozással — mellyel az ostromállapotot az ország egész területére kiterjesztették — a nyugalom és közrend érdekében 1. sz. alatt rendeletet bocsátott ki, amelyet falragaszok útján hozott a parancsnokság a területén élő lakosság tudomására.

A rendeletet szombaton a hadtestparancsnokság Oradeára is megküldte, mivel a város és Bihar megye szintén ennek a katonai parancsnokságnak területéhez tartozik.

Gyűlésrendezés

A rendelet I. szakasza a VI. hadtestparancsnokság ostromállapot alatt levő területén következőket írja elő:

1. Gyűlések összehívására és rendezésére — bármilyen célkitűzésről van szó — Cluj törvényhatóság területén: a VI. hadtestparancsnokság, azokon a helyeken, ahol katonai csapatok vannak: a helyőrségparancsnok, a megye többi részén a vármegyei prefektus ad előzetes engedélyt, ami nélkül gyűlést tartani és összehívni tilos. Eljegyzés, házasság, keresztelés, falusi táncok, előadások, ünnepélyek, kulturális ünnepségek céljaira törvényhatósági városokban a rendőrkezes, más városokban, községekben és falukban a megyei prefekturák adnak engedélyt. Kihágás esetén nemcsak a rendezőket, vezetőket egybehívókat, de a megjelenteket is büntetik.

2. Tilos gyűléseken és összejöveteleken fegyvert hordani akkor is, ha valaki fegyvertartási engedéllyel rendelkezik.

3. Tilos az utcai tüntetés minden módja.

Propaganda

4. Tilos minden politikai propaganda, bármilyen módon történjék is, politikai eszmék személyes terjesztése.

5. Tilos minden olyan tüntetés, vagy megnyilatkozás, bármilyen módon és eszközzel is történjék, ami őfelsége, a király személye iránti tiszteletlenségnek volna minősíthető, vagy ami a trón iránti tiszteletlenségnek volna minősíthető.

A román nemzeti érzés megsértése

6. Minden olyan megnyilvánulás tilos bármilyen módon és bármilyen eszközzel történjék, ha az a román nemzeti érzés gyalázásának, vagy megsértésének minősíthető. Ilyenek: a) tiszteletlen magatartás a nemzeti zászlóval, vagy a nemzeti himnusszal szemben; b) tiszteletlen magatartás a hivatalos nyelvvel szemben; c) tiszteletlen magatartás a nemzeti ünnepekkel; d) a többségi román elem, a román állami intézmények és a román nemzeti történelem lebecsülése vagy megcsúfolása.

7. Tilos minden olyan megnyilatkozás bármilyen módon és formában, amiből arra lehetne következtetni, hogy a román állam jelenlegi határai változást szenvedhetnek.

8. Tilos minden olyan akció, amely az államvallás, vagy ennek papjai ellen lebecsülésben, vagy tiszteletlenségben nyilvánulna meg.

9. Tilos minden olyan megnyilatkozás, mely alkalmas arra, hogy a katonai előképzés és az országgyűlés szervezete résztvevőit arra készteti, hogy tövényes kötelezettségeiknek ne tegyenek eleget, vagy ami ezeket a szervezeteket lebecsüli.

10. Tilos a törvényben és rendeletekben megjelölt egyenruhák, jelzéseken és jelvényeken kívül mást hordani. Tilos pártok vagy politikai célt szolgáló szervezetek által bevezetett köszönési jel használata.

Hivatalos nyelvhasználat

11. Tilos köztisztviselőknek és megbízottainak hivatalban a hivatalos nyelven kívül más nyelv használata.

12. A társasgépkocsik és villamosok vezetői a megállási helyeket román nyelven kívül más nyelven nem közölhetik.

13. Köztereken az eladók egyedül román nyelven kiálthatják áruikat. Csúpan román nyelven függeszthetők ki az összes reklámok.

Sajtótermékek, cenzura

A II. szakasz a sajtótermékekre vonatkozik és kimondja, hogy a cenzura engedélye nélküli semmiféle sajtótermék nem jelenhet meg. A kiadványokon a nyomdavállalatot is fel kell tüntetni. Az összes időszakos kiadványok, napilapok — politikai, szociális, vagy gazdasági jellegű iratok, falragaszok, értesítések, illusztrációk és ezeknek reprodukciói, a rádió által továbbított hírek, stb. cenzura alá esnek. A terjesztésre szánt minden nyomtatvány — akár gép, akár kémiailag készült — csúpan akkor jelenhet meg, ha előbb a cenzura hivatalnak be volt mutatva és előzetes jóváhagyást nyertek a kiadásra. Kihágást követ el, aki a cenzurahivatal által jóvá nem hagyott nyomtatványt vagy iratot sokszorosított és az, aki ezt vállalja, tekintet nélkül arra: milyen uton hozták ezt forgalomba, vagy titokban történt a terjesztés. Kihágást követ el az is, aki elfajta termékeket oly területen helyez el, vagy függeszt ki, hol arról a közönség tudomást szerezhet.

Helységnevek használata

A III. szakasz szigorúan megtiltja, hogy a nyilvánosságra kerülő sajtótermékekben hivatalos helységneveken és megyék és országrészek hivatalos nevein kívül más elnevezést használjanak.

A fegyverek beszoállítására

A IV. szakasz értelmében 1938. március 20-ig minden fegyvert és munióiót — a vadászfegyverek kivételével — a kérdéses engedéllyel együtt le kell tenni a rendőrkezesúrán, rendőrségen, csendőrsparancsnokságokon, ahol megfelelő elismervényt adnak. A rendelkezés — a szolgálati fegyvert illetően — nem vonatkozik

aktív tisztekre, rendőrtisztekre, a karhatalom közegeire, a rendőrség közegeire és általában azok a közegekre, akik törvény alapján kötelesek fegyvert viselni. Akik ezek közül — kivéve az aktív tiszteket — katonai fegyverrel vannak ellátva beszoállítják fegyvereiket, amelyek helyett felettébe hatóságai a hivatalosan előrt fegyvertípust szerzik be részükre. Az összes fegyvertartási engedélyek — kivéve a vadászfegyvereket — semmisnek tekintetnek, tekintet nélkül arra: mely hatóság bocsátotta ki a kérdéses engedélyeket. A hadtestparancsnoksághoz új kérvényt kell benyújtani azok, akik új fegyvertartási és fegyverhordási engedélyt óhajtának.

1938. március 20-ig a vármegyei prefekturákon be kell mutatni az összes vadászfegyvereket ellenőrzés végett. A katonai típusú fegyvereket visszatartják, valamint azokat is, melyeknek engedélye kifogásolható, vagy a fegyvertulajdonos lojalitása, vagy erkölcsi szempontból nem nyújt megfelelő biztosítékot.

1938. március 20-ika után az át nem adott fegyvereket és munióiót, valamint az ellenőrzésre be nem mutatott vadászfegyvereket és munióiót elkobozzák azok lakásáról, akik jelen rendelkezéseknek nem tettek eleget. Az erre vonatkozó kihágási jegyzőkönyvet a hadtestparancsnokság katonai ügyészségének terjesztik fel.

A hivatalos lap 1924. december 21-i 281. számában kihirdetett törvény 10-ik szakasza és a törvény végrehajtási utasításának 60-ik szakasza értelmében fegyverek beszoállítása, tartása és hordása a VI. hadtestparancsnokság területén az ostromállapot egész ideje alatt csak ezen parancsnokság által kiadott engedély alapján történhet. Egyetlen üzlet sem adhat el fegyvert más hatósági engedély alapján. Csúpan a hadtestparancsnokság által kiadott engedély érvényes.

A fegyvertartási törvény végrehajtási utasítása 47. szakasza értelmében a VI. hadtestparancsnokság területén levő fegyverkereskedők kötelesek minden év végén a fegyver és munióió évi forgalmáról a hadtestparancsnokságnak jelentést tenni. A múlt évre vonatkozóan a jelentést 1938. április 1-ig kell megtenni.

Románnyelvű cégtáblák

A V. szakasz értelmében kereskedelmi cégek, bankok, iparvállalatok, bármilyen természetű más vállalatok, szabadfoglalkozásúak táblái csak hiátlan román nyelven lehetnek kiállítva. Nincs megengedve semmiféle formában a jelenlegi másnyelvű feliratok egyszerű eltakarása.

Megtorló intézkedések

A VI. szakasz értelmében a jelen rendelkezések megszegőit a VI. hadtestparancsnokság katonai törvényszékének adják át, amely a 356-938. sz. királyi dekrétum V. szakasza értelmében egy hónaptól két évig terjedhető elzárással és a II. Károly király Btkv. 25. szakaszában írt mellékbüntetésekkel sújtja a bűnösöket.

Illetékes szervek

A VII. szakasz értelmében a rendőrség és a csendőrség közegei és az erre illetékes rendőrtisztek veszik fel az előbbi szakaszokban írt rendelkezések megsértése esetén a kihágási jegyzőkönyveket.

A VIII. szakasz szerint jelen rendeletet városokban az összes utcákon, primáriákon, csendőrségi parancsnokságokon, rendőrségen, szolgabírórságon ki kell függeszteni, falukban ezenkívül dobszó útján is ki kell hirdetni. Lapokban való közzétételéről a cenzurahivatal gondoskodik.

A IX. szakasz értelmében a rendeletben foglalt intézkedések 1938. február 24-én reggel 8 órakor lépnek életbe.

A rendelet Christea Vasilescu tábornok VI. hadtestparancsnok és Negulescu őrnagy-hadbíró, katonai ügyész aláírásával jelent meg.

Nyelv és kultúra

(S. I.) — Sokféleképpen szabályozták már a népiskolás gyermekek tanítási nyelvét azokban az országokban, ahol különböző népek élnek egymás mellett. A legerdekesebb azonban valamennyi között az a szabályozás, melyet közelebbről Belgiumban vezettek be.

Belgiumban két nyelv vetekszik egymással: a wallonok francia nyelve és a flammandok germán idiomája, mely egészen olyan, mint a hollandi. Valóban vetekszenek: a francia nyelv hívei minden eszközzel tartani igyekeznek azt a vezető helyet, mit a történelmi fejlődés biztosított a számukra, a flammandok pedig teljes egyenlőséget követelnek anyanyelvüknek. A küzdelem a népoktatás terén most úgy áll, hogy mindenütt, ahol vegyes a lakosság, párhuzamos osztályok működnek egymás mellett. Ez még nem újság, mert másutt is előfordult már.

Az új az, hogy a népiskolás gyermekeket nem is szabad más nyelven oktatni, mint az anyanyelvükön, még akkor sem, ha maguk a szülők a másnyelvű tanítást kívánják. Mihelyt kiderül, hogy a gyermek az osztály tantervét nem beszéli az anyanyelvnek természetességével és könnyedségével, azonnal átteszik abba az osztályba, hol az elemi ismereteket a legtermészetesebb és legkönnyebb úton, az anyanyelvén kaphatja meg. A rendelet, melyet Hoste, az új közoktatásügyi miniszter adott ki, kizárólag pedagógiai érvekre hivatkozik: arra, hogy a népoktatásnak nem a nyelvtanítás a hivatása, hanem elemi ismeretek közvetítése és az emberi öntudat megalapozása. Ennek pedig a legjobban és legegyszerűbben úgy tud megfelelni, ha azon a nyelven kezdi meg a munkáját, melyet a gyermekek már tudnak.

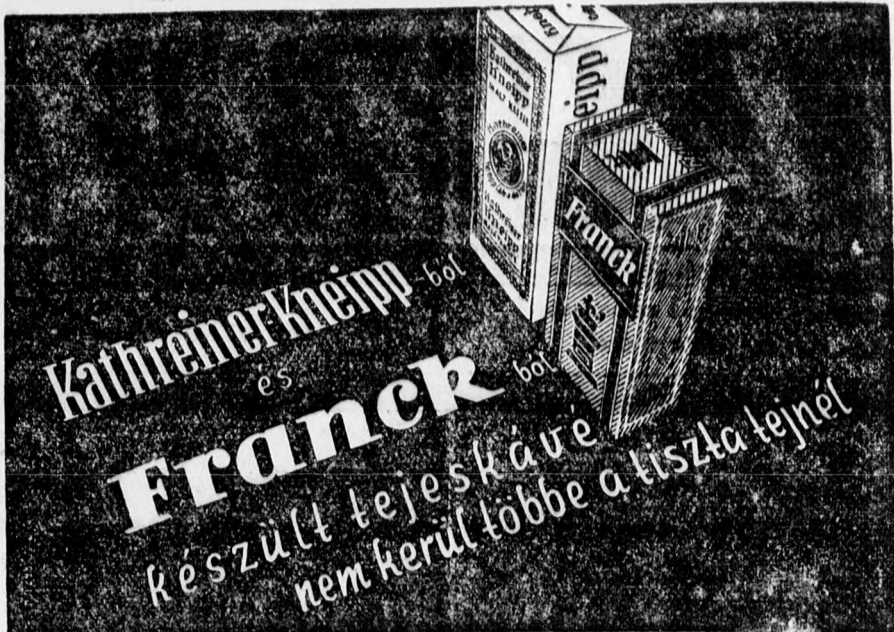
Nagy erkölcsi önuralom van e rendelkezés mögött. Gondoljunk arra, amit az első pillanatban talán észre sem veszünk: a flammand tanító francia gyermeket küld át a másik osztályba, a francia pedig flammandot. A nagyobb próba bizonyosan az utóbbi, mert a flammand mozgalmat erősíti minden egyes flammand gyermek, aki nem nevelődik a francia kulturában, ahogy a szülei abban nevelkedtek. A szülők pedig nyilván abban nevelkedtek és ahhoz ragaszkodnak, ha francia osztályba iratják be gyermekeiket, bárha odahaza a nemzeti nyelven folyik a társalgás és a gyermekek azon tanulnak meg először beszélni.

Hosszú évtizedes harcnak kellett lefolynia, míg a belga közvélemény és közéleti szellem eddig a tárgyilagosság és nyugodtságig eljutott.

A francia művelődés és a francia nyelv akkor vette birtokában az egész mai belga földet, amikor a francia szellem uralma az összes többi európai kultúrák felett vitathatatlan és ellenállhatatlan volt. A flammand nyelv a pórok, az egyszerű kis polgárok nyelve lett, melyen az a művelt ember is szívesen beszélt, aki anyjától ezt hallotta először. Valamikor a középkorban hatalmas népi kultúra virágzott ezen a nyelven, amennyire a latin mellett másnak is helye maradt. A halhatatlan flammand művészek pedig, kiknek egy-egy művét legnagyobb kincsükül őrzik a világ leghíresebb múzeumai, nem szégyelltek a mindennapi életben ősi nyelvüket használni. Ha tehát a középkor utáni századokban ezt a nyelvet éppen a flammandok művelt rétege tagadta meg, akkor világos lehet, hogy a süllyedés, a térvészesség az ősi nyelv kárára igen nagy, szinte teljes volt.

Erről a mélypontról lassan, hosszú évek szívós küzdelmével küzdte fel magát a flammand nyelv az egyenlőségnek arra a színvonalára, mely hova-tovább már teljesnek látszik. Előbb a flammand vidékeken vette birtokába a népoktatást, később a középiskolát, néhány évvel ezelőtt pedig az egyetemeken is megosztották: a gant-i egyetem teljesen flammandá lett, a löweni pedig kétnyelvű. Pokról-fokra behatolt a közigazgatásba, a bíróságok tárgyalásaiba és frataikba, végül pedig a hadsereg hivatalos használatába is.

A nyelv joga ebben a harcban akkora fontosságot kapott, hogy rövidesen felszabadította

A cseh képviselőház üléseit váratlanul elnapolták

Hodzsa átalakítja kormányát. — A Hitler beszédére erősebb fölkészüléssel akar válaszolni

Prágából jelentik: A képviselőházat pénteken váratlanul elnapolták. Hitler beszéde óta politikai körökben feszült izgalommal várták, hogy a prágai kormány részéről mikor hangzik el hivatalos nyilatkozat az új külpolitikai helyzet tárgyában. Bár a koalíciós pártok között bizalmas megegyezés jött létre, hogy egyelőre nem hozzák szóba a külpolitikai kérdést, Tymes szocialdemokrata képviselő nem tudta megállni, hogy meg ne jegyezze:

— Ausztria sokkal komiszabb helyzetben van, mint Csehszlovákia, mégis mert nyíltan beszélni!

A képviselőnek ezt a megjegyzését a ház minden oldalán óriási tapsvihar fogadta. E jelenet hatása alatt határozta el a kormány, hogy szünetre küldi a parlamentet mindaddig, míg lehetővé válik számára, hogy a külpolitikai helyzetet tájékozottabb áttekintéssel ismeresse.

A képviselőház elnapolásával kapcsolat-

ban hire jár, hogy Hodzsa miniszterelnök átalakítja a kormányt. Hir szerint a képviselőház a jövő csütörtökön ülést tart és ezen Hodzsa ismertetni fogja az újjáalakított kormány programját.

Rómából jelentik: Római diplomáciai körökben hire jár, hogy Halchovszky római cseh követ a „Giornale d'Italia” vádló cikkével kapcsolatban pénteken este érdeklődött az olasz külügyminisztériumban.

A legújabb szentírás kiadás

ÖSZÖVETSÉG. I—III. kötet Vászonkötésben 1080 lei.
UJSZÖVETSÉG I—II. kötet Vászonkötésben 360 lei.

Kapható könyvosztályunknál

magát a területi korlátozások alól: ma a bíróságok előtt a belga állampolgár az anyanyelvén védekezhetik és tanuskodhatik, tekintet nélkül a vidékre és annak nyelvére, ahová peres ügyei viszik. Ez már a svájci helyzettel is több, mert ott a kantonok nyelve feltétlenül uralkodik és teljes alkalmazkodást követel a másnyelvű polgártársától. Egyelőre azonban éppen ezt a területi megosztást akarják a belgák elkerülni és hogy elkerülhessék, inkább vállalják a bíróságok teljes, országos kétnyelvűségének ezt a költséges formáját, mely a bírói hivatáshoz a két nyelv tökéletes birtoklását követeli meg.

A legutóbbi időkig a tudományos akadémiák és egyéb ilyen intézetek megmaradtak kétnyelvűeknek. Abban az értelemben, hogy együtt ülészetek, de mindegyik tudós azon a nyelven adta elő közleményeit, amelyiken akarta. A belga királyi akadémia, melyet 1772-ben Mária Terézia alapított, a németalföldi tartományok akkor még a Habsburg-ház jogára alatt volt), néhány hét előtt még egyhangulag visszautasította Hoste miniszter indítványát, mely a teljes nyelvi kettéválást ajánlotta. A külön flammand tudományos akadémia azonban rövidesen megalakul és a kettéválás így mégis valóra válik. Szépirodalmi akadémia már régen kettő van: flammand 1886 óta, a wallon csak 1921-ben alakult meg, hogy a belgiumi francia kultúrának önállóságát és egyenrangúságát hangsúlyozza. A Szépművészeti Akadémia pedig csak azért nem válik ketté,

mert azt a flammand művészek teljesen birtokukba vették.

Ezek az állomások eléggé mutatják azt a rendíthetlenséget és fanatizmust, mellyel a flammandok anyanyelvükhöz és nemzeti kultúrájukhoz ragaszkodnak, holott egyébként a legteljesebb polgári és politikai egyenlőségben élnek. Ennek a küzdelemnek éppen ez a kulturális rajongás adja meg a jellegzetességét. Nincsen mögötte a politikai eltávolodásnak vagy elkülönülésnek szándéka, mert a flammandok óriási nagy többsége éppen úgy ragaszkodik Belgiumhoz és annak önállóságához, mint a wallonok. Sőt hova-tovább még jobban, mert a hivatalok elkülönítésének, — például párhuzamos wallon és francia közoktatásügyi minisztériumnak és általában a kettős központi szolgálatnak (dedoublement des services) — a követelése újabban sokkal sürűbben hangzik fel a wallon táborból, mint a flammandok közül. Az indoklás az, hogy ma már ez a módszer biztosítaná jobban a wallonok nyelvi érdekeit, mint a szolgálatok régi, franciás központosítása.

A nyelvi és ami ezzel egyet jelent, a kulturális szempontoknak ez a hatalmas előtörése és népi lendülete nyilván nemcsak különleges belga jelenség, hanem általános európai emberségi tünet. Elkerülhetetlenül bekövetkezik mindenütt, ahol a kulturális élet a nép elemi szükséglete lett, éppen olyan szükséglete, mint a mindennapi kenyér és a könnyebb boldogulás.

Lord Halifax külügyminiszterre kinevezése miatt ostromot kezdett az angol alsóházi ellenzék

Chamberlain miniszterelnök szilárdan tartja magát. — A parlament elnöke az ellenzék ellen nyilatkozott

Londonból jelentik: György király külügyminiszterre lord Halifaxot, külügyi államtitkárrá Buttlert nevezte ki. A kormány egyidejűleg hivatalos közleményt adott ki. Eszerint, miután lord Halifax nem a képviselőház, hanem a lordok házában tagja, Chamberlain a jövőben az alsóházban személyesen adja meg a választ a képviselők külpolitikai kérdéseire.

Lord Halifax külügyminiszterre való kinevezése éles vitára adott alkalmat az alsóházban. Attlee őrnagy azt kérdezte, megakarja a miniszterelnök fosztani az alsóházat attól, hogy fontos külpolitikai kérdésekben a külügyminisztertől nyerjen felvilágosítást.

Chamberlain: Igyekszem ezt a szempontot lehetőleg szem előtt tartani.

Wedgwood ezredes emlékeztetett arra, hogy 33 év előtt az alsóház akkori speakerje (elnöke) kimondotta, hogy a külügyminiszternek mindenkor az alsóház tagjának kell lennie. Ettől csak egyetlen egyszer tértek el, akkor, amikor néhány hétig lord Reading volt a külügyminiszter. Wedgwood ezredes ezután a speakerhez fordulva a következőket mondotta:

— Az ön pártatlanságához fordulok és segítségét kérjük, hogy az angol külpolitika irányítása a nép által választott képviselők kezében maradjon.

A speaker: Nem látom szükségét az állásfoglalásnak.

A Reuter azt írja, hogy Chamberlain erélyes és szilárd magatartása ingerli az ellenzék. Chamberlain hideg, kimért viselkedése arra vall, hogy el van szánva keresztülvinni politikáját.

AZ ÚJ KÜLÜGYMINISZTER EDDIGI PÁLYAFUTÁSA

Londonból jelentik: A külügyminiszterre kinevezett lord Halifax 1881-ben született a Wood-nevű főrendi családból. Közoktatásügyi miniszter volt 1922-ben, földművelésügyi miniszter 1926-ban, míg 1926-ban India alkirálya lett. Az új indiai alkotmány létrehozatalában szerzett érdemei elismerésül a lord Irwin címet kapta meg V. György királytól. Atyja halála után örökölte a lord Halifax nevet. Az

1932-ik évben közoktatásügyi miniszter volt, az 1935-ik évben hadügyminiszter. Chamberlain-kormányában pedig eddig a főpecsétőri (igazságügyminiszteri) tárcát töltötte be.

EDEN A VÁLASZTÓKERÜLETÉBEN — A KORMÁNYNAK NEM KIVÁN NEHEZSÉGEKET OKOZNI

Londonból jelentik: Eden lemondott külügyminiszter választókerületében, Leamingtonban tartott beszédében ismertette lemondása okait. Szenvedélytelen hangon cáfolta azokat a híreket, mintha betegség, vagy fáradtság készítette volna lemondásra és hangoztatta, hogy elhatározását szilárd meggyőződés sugallta, mely azóta sem változott.

— Egyesek azt mondják, — folytatta Eden — hogy miután miniszterársaim más nézetben voltak, mint én, meg kellett volna hajolnom a többség akarata előtt és helyemen kellett volna maradnom. Nem osztom ezt a nézetet. A kormány által választott eljárás azt mutatja, hogy őszintén kívánja a megegyezést. Mikor ezt elismerem, ez nem jelenti azt, hogy egyúttal helyesnek is tartom a kormány ítéletét. Még mindig bánt annak a gondolatnak a vívódása, vajjon mi a bizonyosabb? Csak akkor jöhet-e

Anglia csak a maradandó béke érdekében kész áldozathozatalokra

Mussolini megnyugtató üzenetet küldött. — Hitler a kiegyező tárgyalások azonnal való megindítását kívánja

Londonból jelentik: Lord Perth római angol nagykövet Chamberlain angol miniszterelnökkel és Halifax külügyminiszterrel folytatott pénteki tanácskozásáról kiszivárgott hírek szerint a római nagykövet megnyugtató és bizakodó üzenetet hozott Rómából. Mussolini a tárgyalások megkezdése előtt

csak egy ponton kíván határozott ígéretet és ez: *Abesszinia meghódításának jogi elismerése. A világsajtóban napvilágot látott egyéb, állítólagos olasz feltételek nem felelnek meg a valóságnak,*

legalább is azokat úgy Londonban, mint Rómá-

Kövért vagyok és ezért

Koprolt szedek ↓
KOPROL
CSOKOLÁDÉ
A TÖKÉLETES HASHAJTÓ

Minden zacskóban van egy jubileumi pályázat szelvény.

létre egyezmény, ha előbb szilárd alapon lehet arról tárgyalni, vagy általában akkor is elérhetjük a jó megegyezést, mikor előzőleg nincs szilárd alap? A kocka azonban most már el van vetve. A kormány választott s a parlament jóváhagyta döntését. Most már tartózkodni kell mindentől, ami feladatát megnehezíti. Belátom, hogy a mai viszonyok között nem lehet nyilvánosságra hozni az említett okiratot. A nemzetközi aggodalmaknak ebben a percében félre kell tenni a személyes érzelmeket. Szükség van a nemzeti kormányra, melyben a modern konzervatív pártnak fontos szerepet kell játszania.

ban hivatalosan cáfolják. Chamberlain egyelőre tartózkodik minden nyilatkozattól az angol—olasz tárgyalások és azok feltételei tekintetében. Jólétesült körök szerint azonban téves lenne feltételezni, hogy az angol külpolitika új vágányokra lépett. Az angol kormány felveszi ugyan a tárgyalásokat Rómával és Berlinnel, de a megállapodást attól teszi függővé, hogy az új megbeszélések maradandó békét biztosítanak-e, vagy csak elodázzák a katasztrófát, melynek elkerülése érdekében Anglia áldozatokat kíván hozni. Sok függ attól is, hogy milyen eredményt tud elérni London a jövő héten Németországgal folvéendő tárgyalásokon.

Az „Ewening Standard“ péntek esti felülnő jelentésében az első oldalon azt írja, hogy Hitler az európai kérdések elintézésére a nagyhatalmak közötti tárgyalások azonnal való megindítását kívánja. A német kormány a tárgyalandó kérdések közé a volt német gyarmatok visszaadása ügyét is föl akarja vetetni, s meg akarja érteni, hogy ez igény föladásáról Németország nem alkudhatik. Ha a tárgyalandó kérdések köréről megegyeztek, a további tárgyalások diplomáciai uton is folytathatók. A tárgyalások megkezdését az is könnyűvé teheti, hogy

Németország nem kíván sem kölcsönt, sem segílyt.

Az „Ewening Standard“ szerint mindezt tudatták Londonnal, amikor a német kormány az angol—német tárgyalások újrafelvételéről tárgyalta Henderson berlini angol nagykövettel. Ribbentrop legújabb közölte Hendersonnal, hogy a megbeszélések megkezdése céljából a jövő héten Londonba utazik.

Hüvelyes betegségek

nél, rheuma, köszvény és idegfájdalmaknál a Togal-tabletták gyorsan és biztosan hatnak. Togal nagymértékben hígysavoldó és bakteriumölő, a bajt közvetlenül gyökerében támadja meg! Több mint 7000 orvosi vélemény! Egy kísérlet meg fogja győzni! Kérjen kifejezetten Togal-t, nincs ennél jobb. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

Vasárnap mutatják be ünnepélyesen a királynak a népszámlálás eredményét

Bucuresti. Saját tud. A népszavazás eredményeinek összpontosítását az igazságügyminisztériumban működő bizottság folyamatba tette. Péntek éjjel 12 óráig azonban csak hét megye népszavazására vonatkozó írásbeli adatok, illetve iratcsomók érkeztek be, köztük az ardeali megyék közül Treiscauna és Brasov megye jelentése. Lehetséges, hogy az eredmény

ünnepélyes bemutatása a királyi palotában csak vasárnap történik meg.

ARGETOIANU MINISZTER AZ ANGOL KÖVETTEL TÁRGYALT.

Bucuresti. Saját tud. Argetoianu ipar- és kereskedelmi miniszter pénteken hosszas tanácskozást folytatott Regonald Hoare bucuresti angol követtel.

Teruel elvesztése miatt nagy nyugtalanság támadt a vörös Spanyolországban

Véres utcai harcok Barcelonában. — Cartagenában a nemzetközi dandár verte le a vörös kormány elleni tüntetést. — Az anarchisták helyet követelnek a köztársasági kormányban

Párizsból jelentik: A Liberté barcelonai értesülése szerint a vörösök terueli veresége hírére Barcelonában véres zavargások törtek ki. A vörös kormány ugyanis mindeddig titokban tartotta az eddigi terueli vereségeket. A város elcsúszott hírére aztán a lakosság elégedetlensége utcai zavargásokban robbant ki.

A város több útvonalán valóságos harcok dúlnak.

Az összetűzések 200 emberéletet követeltek áldozatul.

Bilbaoból jelentik: Barcelonai hírek szerint a terueli vereség következtében az egész köztársasági Spanyolországban feszült a helyzet. Az anarcho-szindikalisták a kormány átalakítását követelik és azt kívánják, hogy a kormányba vegyenek be anarcho-szindikalistákat is. A köztársasági spanyol rádióállomások sűrű időközökben felhívják a köztársasági spanyol lakosságot, hogy tartson ki a kormány mellett. Barcelonában biztonági testőrséget alakítottak a kormány tagjainak védelmére. Cartagenában a lakosság tüntetést rendezett a köztársasági kormány ellen. A tüntetést a nemzetközi dandár verte le.

ALBÁNIA A NEMZETI SPANYOLORSZÁG MELLETT.

Tiranából jelentik: Albánia elismerte a spanyol nemzeti kormányt. Zogu király pénte-

ken aláírta a rendeletet, mely szerint Salamancában albán konzulátust állítanak el.

BOMBÁZÁS SAGONTA VÁROS ELLEN.

Barcelonából jelentik: Hivatalosan jelentik, hogy nemzeti spanyol repülőgépek bombázták Sagonta várost. A támadás során a „Bremen” nevű angol gőzös legénységének három tagja megsebesült.

CÁPOLJÁK A BARCELONAI FÜLKELÉST.

Barcelonából jelentik: Barcelonából hivatalosan megcáfolják a fölkelésről külföldön elterjedt híreket.

Találkozás Mussolini és Schuschnigg között

Megtorlások a gráci osztrákellenes tüntetések miatt

Londonból jelentik: Diplomáciai körökben nagy feltűnést keltett a Daily Express értesülése, mely szerint Mussolini és Schuschnigg a közeljövőben találkozni fognak. A lap úgy tudja, hogy a találkozásra már a jövő hét elején sor kerül. Hozzáfűzi jelentéséhez a lap, hogy a találkozást Mussolini kezdeményezte és közölte Schuschnigg kancellárral, hogy szeretne személyes eszmecsereét folytatni vele. A lap nem említi meg a találkozás pontos időpontját.

Bécsből jelentik: A csütörtök esti gráci

zászló-affér következtében az osztrák kormány elmozdította Grác polgármesterét. Schmidt polgármester péntek este szabadságra ment és nem tér többé vissza.

A gráci egyetemet és műszaki főiskolát bizonytalan időre bezárták.

A szombat reggeli hivatalos lap közli az új sajtótörvényt, amely az ország nyugalmának a helyreállítása érdekében 2 ezer schilling pénzbüntetéssel és 3 hónapi börtönnel sújtja annak a lapnak a szerkesztőjét, amely Ausztria belső rendjét és nyugalmát veszélyeztető cikket közöl.

Hiuságok hiusága

Csehov A. P. humoreszke

Ujesztendő napjának reggelén Pusztjácov Leó titokzatos arccal állított be kebelbarátjához, Ljedencov hadnagyhoz

— Bizalmas kéréssem volna hozzád, kedves öregem, — kezdte némi zavarral, a kölcsönös jókívánságok elhangzása után. — A végös szükség hozott hozzád... Ne érts félre... Arra akarlak kérni, hogy kölcsönözd nekem a mai napra... egy napról van szó... a Sztaniszláv rendjeletet... Ismered ezt a nyaralyás Szpicskint, a gazdag kereskedőt? Hivatalos vagyok hozzájuk ebédre... Tudod, hogy a vén Szpicskin mennyire odavan a rendjelekért. Nem is veszi emberszámba, akinek nem lityeg a mellén vagy a gomblyukában valami színes szalagocska... Két lánya van az öregnek... Nasztja és Zinoska... Igen... Zinoska. Ugy beszélnek veled, mint a legjobb barátommal... Zinoska jószívvel van hozzám és talán... Szóval: Reményltem, megérted a helyzetemet... Ezért van szükségem a te Sztaniszláv-rendjeledre... Ugy-e nem tagadod meg a kérésemet?

Pusztjácov úr mindezt zavartan és hebegve mondta el barátjának, miközben nyugtalanul pislogott hol az ajtóra, hol a hadnagy keletlen arcára.

— Szégyeld magad, — dühöngött a hadnagy, de végre, hosszú rimázkodás után engedett.

Valamivel két óra előtt Pusztjácov úr gondosan kicsippte, bérkocsit veti és Szpicskinékhez hajtatott. Utközben minduntalan hanyagul nyitvahagyott télikabátja alá pislogott. Mel-

lén ott csillogott a kölcsönkért Sztaniszláv-rend zománcos keresztje.

— Hiába... — morfondírozott magában Pusztjácov úr — szinte még önmaga iránt is több tiszteletet érez az ember, ha feltűzi. Apró, értéktelen semmisség... Legfeljebb öt rubel lehet az ára és mégis...

Mikor a kocsit kifizette, későkarva szétártta télikabátját s boldog meglepéssel állapította meg, hogy a kocsis a rendjel láttára, — de az is lehet, hogy a kapott borralaló fölött érzett örömeben — szinte földighajolt előtte. Büszkén, magasraemelt fővel fordult be a nyitott kapun. Az előszobába érve, miközben télikabátját levette, bekémlelt a sarkigárt ajtajú ebédlőbe. Hatalmas vendégkoszorú ült a díszesen megterített asztal mellett s javában állt az ebéd... Elénk beszéd, nevetés és tanyérsöngés hallatszott ki.

— Valaki érkezett... — hallatszott a házigazda hangja. — Ah, maga az Leó Nyikalajics! Csak kerüljön beljebb Kissé elkéstem, de se baj... Még csak a levesnél tartunk.

Pusztjácov kihúzta magát s mosolygós arccal, kezét dörzsölve, magásra tartott fővel lejtett be az ebédlőbe. De a küszöbön megtorpant. Lábai földbegyökereztek... Mindenre számított, csak arra nem, amit látott... Az asztal mellett, Zinoska oldalán ott ült hivatali kollégája, a gyalázatos Tramblján... Ha a kolléga észreveszi a rendjelet — és feltűnően észre fogja venni — egész sor kínos kérdésen és hazugságon kívül örökös szégyen szakad rá... A lehető legkínosabb helyzet!

Első gondolata az volt, hogy szó nélkül sarkonfordul és elmenekül. De érezte, hogy ez lehetetlen... Inkább letépi a rendjelet. De nem sikerült: a szalag erősen oda volt varrva. Hiába

minden. Azaz, hogy... Jobbját villámgyorsan melléhez szorította, eltakarta a rendjelet. Esetlenül, zavartan meghajolt s a nélkül, hogy bárkivel is kezet fogott volna, ügyetlenül leereszkedett az egyetlen üres helyre, amely éppen kollégájával szemben volt.

— Ez, — úgy látszik, alaposan beszéssel találhol, — gondolta Szpicskin az új vendég különös mozdulatait látva.

Elébe tették a levest. Jobbját nem merte elmozdítani a rendjéről, ezért balkezebe fogta a kanalat. De aztán mindjárt észbe jutott, hogy úri társaságban nem lehet balkézrel enni, zavartan körülnézett és elpirulva, kijelentette, hogy már ebédután van.

— Igen... ezer köszönet, már ebédeltem... — mormogta s nem mert jelpillantani. — Nagybátyámnál viziteltam és nem hagytam békét, kénytelen voltam az öreg úrral ebédelni...

A továbbiak folyamán Pusztjácov úr szívét szomorúsággal vegyes bosszúság töltötte meg. A leves étvágygerjesztő illatot árasztott, nem is beszélve a sült hal fölött gomolygó gőzök ínycsiklandó szagáról. Mialatt a vendégek figyelme a hal felé terelődött, Pusztjácov úr észrevétlenül kísérletet tett, hogy eltáradt jobbát balkezevel felcserelje, de ez annyira természetellenes és feltűnő póz lett volna, hogy kénytelen volt tovább is jobbkezevel eltakarni az átkos rendjelet.

Feltűnő lesz, észre találják venni... Vajjon meddig bírom, — tépelődött kínos mosolygás alá rejtve zavarárt. — Uristen, csak már végetérne az ebéd! Éhes is vagyok, de ez a kisebbik baj. Majd eszem valamit valamelyik vendéglőben.

A harmadik fogás után Pusztjácov úr za-

Franciaországban aggódással fogadják Halifax lord külgügyminiszterségét

Olaszország elégedett. — Az olaszokkal való meg-
egyezés után átalakul az angol kormány

Párizsból jelentik: A francia közvélemény tartózkodással fogadja lord Halifax külgügyminiszterre való kinevezését. A lapok egy része aggasztónak itéli meg azokat az új diplomáciai módszereket, amelyek az angol külpolitikában jelenleg érvényesültek. Általában mégis remélik, hogy a szoros angol-francia együttműködés fennmarad.

Rómából jelentik: Az angol sajtó meglepéssel fogadja lord Halifax külgügyminiszterre való kinevezését. Hangoztatják, hogy ez a kinevezés biztosítékot nyújt arra, hogy az angol külpolitika a Chamberlain által kijelölt irányelveket fogja követni. A lapok úgy tudják, hogy lord Perth már a jövő hét elején megkezdí tárgyalásait Rómában.

Londonból jelentik: A „Daily Mail” megerősíti azt a hírt, hogy lord Halifax az angol-olasz megbeszélések után lemond a külgügyminiszterségről. Akkor nagyobb szabású kormányátalakítás várható, amelynek terjedelme a római megbeszélések sikerétől, vagy kudarcától függ. Új külgügyminiszterként Morisson földművelésügyi minisztert, vagy Malcolm MacDonald gyarmatiügyi minisztert, esetleg Thomas Inskip haderőfejlesztési minisztert emlegetik. Szó van arról is, hogy lord Swinton légügyi miniszter lemond. Utóda Hore Belisha hadügyminiszter, vagy Winston Churchill lesz.

A KÖZÉPEURÓPAI HELYZET ÉS CSEHSZLOVÁKIA SORSA MIATT NAGY A SZORONGÁS A FRANCIA ÉS ANGOL KÖZVÉLEMÉNYBEN.

Párizsból jelentik: A francia képviselőház ülésén Mistler radikális képviselő a külügyi bizottság elnöke a középeurópai helyzetről beszélt. Sürgette a dunai hatalmak megegyezését,

hogy meg lehessen valósítani a gazdasági és politikai békét. Megállapította, hogy az együttes biztonság már a múlté és a Népszövetség sem az, ami volt. Hitler politikája — úgymond — nemcsak Ausztriát és Csehszlovákiát fenyegeti. Nem szabad az időt haszontalan vitákkal lefecsérelni. Holnap már esetleg késő lehet, ma este még van idő. A francia pártoknak haladéktalanul meg kell valósítani az egységet.

Londonból jelentik: A „Daily Express” vezércikke hevesen támadja a munkáspárti „Daily Herald”-ot azért a javaslatáért, hogy Anglia szavatolja a csehszlovák köztársaság függetlenségét. A lap szerint ez azt jelentené,

A holland trónörökospár a kis Beatrix hercegnőcskével.

vartan felpillantott és szeme találkozott kollégája tekintetével, amelyben furcsa gyanakvó szorongás tükröződött. A kolléga, — mint Pustjácov ijedten állapította meg — egyre öt nézte és — épúgy, mint ő — hozzá sem nyúlt az ételhez.

— Ugy látszik már észrevetvél valamit a gyalagos, — gondolta keserűen Pustjácov. — Látom a ravasz ábrázatán, hogy észrevette. S amilyen árulkodó stréber, kitélik tőle, hogy holnap mindent elmond a főnökömmek. No, még csak ez hiányzott nekem...

Feltálaták a negyedik fogást, sőt a sors akaratából végre asztalra került az ötödik is. És ekkor... az asztal másik végén mozgás támadt. Felemelkedett egy sorány, görbeorrú férfi és szaporán hunyorgatva, diadalittas pillantással nézett végig az asztal felett, majd jelentőségteljesen megköszönte a torkát:

— Hmm... hmm... Hölgyeim és uraim, engedjék meg, hogy felhívjam becses figyelmüket arra a szeggenteljes tényre...

Pustjácov úr kékvilt-zöldült. „Uristen, csak nem rém célzó?” — gondolta s izgalmában szinte furdolt a verítékben.

A nyurga szónok hatásos szünetet tartva, így fejezte be mondókáját:

— Igen, arra a szeggenteljes mulasztásra, hogy poharainkat mindeztideig nem ürítettük a jelenlevő bájos hölgykoszorú egészségére!

Harsogó kacagás és éljenzés következett. A vendégek nagy robajjal tolták hátra székeiket és magasra emelték poharikat. A hölgyek elégedett mosollyal készültek az általános kacagtáshoz.

Pustjácov is felemelkedett, de poharát kénytelen volt balkezében tartani.

Ekkor történt, hogy az egyik vendég teli poharat nyújtva feléje, kedélyesen intett neki:

— Nyikáljics Leó! Legyen szíves adja át ezt a poharat Nasztászja Tyimoféjévnának.

Nem volt segítség! Pustjácov legnagyobb kétségbeesésére kénytelen volt balkezét is használatba venni és a minden bajt okozó Sztaniszláv-szalag végre napvilágra került... Pustjácov úr elsápadt, pillanatra lehanyta a szemét. S egy örökkévalóságnak tetsző szünet után, lopva kollégájára sandított. „No, most.” A kolléga szeme találkozott Pustjácov gyanakvó pillantásával. A kolléga pillanatig értelmetlen zavarral nézett rá, aztán, hogy szeme odátévedt a lelepleződött Sztaniszláv-szalagra, egyszerre eltűnt arcáról a zavar és megkönnyebbültlen elmosolyodott...

— Július Augusztovics, galambom! — fordult a házigazda a kollégához e pillanatban. — Legyen szíves, töltsön a szomszédnőjének...

Amikor
a hűlés...

befutól a
szájhozátba
legjobb
orvosság a
NEURALGINE JURIST

Fogalval együtt elveszti ifjúságát is.

Fogatlan ember — öreg ember. Előtte végig megtarthatja fogait, ha rendszeresen használ Chlorodont fogkrémet. A Chlorodont jótékony hatása, megtisztítja fogait mindennemű ételmaradéktól és baktériumtól. Eymódon fogai nemcsak egészségesek, hanem valótán fehérek is maradnak. Ezért: első gondolata legyen reggel, felkeléskor és az utolsó este, lefekvés előtt

Chlorodont fogpaszta

hogy Anglia indítson háborút bármely más állam ellen, mely Csehszlovákiát megtámadja. A lap felhívja a „Daily Herald”-ot, szavaztassa meg olvasóit erről az egyszerű kérdéstről: „Hajlandó volnál-e a cseh köztársaságért harcolni?” Anglia azért kényszerült beavatkozni a világháborúba, mert szavatolta Belgium függetlenségét. Ha most a „Daily Herald” kívánságának megfelelően a cseh köztársaság védelméért szavatol, megismétlődne a világháború. Már pedig Angliának az a feladata, hogy Amerikával vállvetve igyekezzék a világbékét fenntartani.

Tramblján úr bizonytalan mozdulattal nyúlt az üveg után jobbjával és... Oh, micsoda boldogság! Micsoda megkönnyebbülés! Pustjácov a kolléga mellén egy vadonatúj rendjelet pillantott meg... S hozzá nem akármilyent, nem közönséges Sztaniszláv-rendet, hanem igazi Szent-Annát! Szóval nemcsak ő, hanem a mélyen tisztelt kolléga is!

Pustjácov megkönnyebbülése harsogó kacajba tört ki... Most már nem kell tovább rejtegetni a rendjelet. Egyformán bűnösök és nincs mit egymás szemére hányniok!

— Hohó! Hát ez mi? — kiáltott fel Szpiczkin úr meglepetve, amint megpillantotta a rendjeleket.

— Hát igen... — mondta szerényen Pustjácov. — Az ünnepre megjöttek a kitüntetések. És az a legesodátatosabb, hogy annyi felterjesztett közül csak mi ketten kaptunk rendjelet... Igazán nem értem, hogyan lehet... Nem értem...

A kolléga megnyugodva helyeselt neki és amennyire tellett tőle, kidüllesztette a mellét.

Ebéd után Pustjácov szobáról-szobára járva mutogatta a hölgyeknek a rendjelet. S bár gyomra békétlenkedve követelte az elmaradt ebédet, szíve majd kiugrott a helyéből örömben.

— Ha tudtam volna, hogy így lesz — gondolta iriggyen sandítva a kolléga Szent-Anna-rendjére — Vlagyimir-keresztet szerettem volna. Igazán kár volt ennyire szerénykednem!

Ez volt az egyetlen gondolat, amely megzavarta tökéletes boldogságában. Mert egybéként teljesen meg volt magával elégedve.

Berényi László fordítása

Séta egy Növénytan Múzeumban

Írta: dr Gergely Pál

Budapest, február hó.

A budapesti Magyar Tudományos Akadémia hatalmas palotájának II. emeletén bérel a magyar állam közel 50 termet, vagyis az egész emeletet, az egyetlen nemzeti közgyűjtemény számára, mely immár 120 év óta rendszerezési megméri a scientia amabilis: a növénytan körébe vágó emlékeket.

Az 1802-ben alapított Nemzeti Múzeum, köztudomásulag a nagy Széchenyi István atyja, Ferenc könyvtára, régiség-, metszet- és képgyűjteménye köré, mint mag köré nőtt oly nagygyá, hogy manapság a 100 éves, Pollák-tervezte klaszszikus főpalotáján kívül külön épületekben kénytelen tartani az iparművészeti, néprajzi, növénytan gyűjteményeit. A természetrajz tárai már 1810-ben elkülönültek a történeti és művészeti anyagtól, sőt félszázéves együtteskezelésből még tovább váltak szét az egyes természeti osztályok szerint is az ásvány-, állat- és növénytan részek. Pontosán 1870-ben szervezték ezt a három gyűjteményt, mint önálló múzeumot. A Növénytan első igazgatója Jankó Viktor volt.

Tulajdonképp csak tavaly nyáron nyitották meg a nagyközönség előtt is a növénytan osztályt, mégpedig teljesen ingyenesen, hogy minél többen láthassák, tanulmányozhassák. Az Akadémia épületében 1905 óta lelt otthont ez a Közép-Európában legnagyobb szártított növénytan múzeum, csak hogy mindez ideig nem tudták úgy berendezni, hogy a szakembereken kívül más is eligazodhasson, nem voltak feliratok sem. A tudomány szakszerű fejlesztésén és tudományos kutatások szervezésén, irányításán kívül az a célja ennek a múzeumnak, hogy bemutassa a világ minden táján, de főleg belföldön található, sőt már kipusztult növényeket is; természetesen a legteljesebb szakkönyvtárral is dicsekedhetnek, kb. 35.000 kötettel. Rignáth Béláné, a könyvtárnok készséggel mutogatta meg a hatalmas polcok kincseit: tíz-tizenöt kilós növényatlaszokat, a Napkirályi versaillesi parkjának virágairól készített igen ritka Bosse és Chastillon-atlaszokat, a legrégebb szakkönyvet 1494-ből, az Ortus Sanitatis és a tökéletesen egymásután sorakozó magyar botanikai műveket: Meiliusz, Juhász, Beythe, Diószegi-Fazekas, Waldstein, Kitaibel Pál latin, német s részben magyar nyelvű műveit. A Bibliában előforduló összes természetrajzi szóról készült Physica Sacra sem mindennapi látvány, hát még akkor ámulok el, mikor Brazília növényvilágából 100 évig irt hatalmas fölőnsra mutat rá kísérőm. Ugyancsak a könyvtárban őrzik a legtudósabb magyar nő: dr Csapody Vera több mint 2000 vízfestményét, melyekből a Múzeum igazgatója, Jávorka Sándor, akadémiai tag világhírű Magyar Flórája (több kötetes kiadványa) színes tábláihoz válogatta ki a tudós szerző a képeket. Csapody Vera több mint 25 éve gyűjti a régi Magyarországi virágait s minden növényét, nincs oly eldugott falu vagy sziklarész, ahol meg ne fordult volna és megható mégis az a szerénység, aminővel jellemzik ismerői.

A növénytan gyűjtemény alapját a magyar botanikai tudomány világhírű megalapítójának, Kitaibel Pálnak több mint 15.000 íven preparált növényei teszik. Ezt 1817-ben József Nádor, a magyarság őszinte barátja vette meg s ajándékozta a nemzetnek. Utána a 30-as években Sadler József egyet. tanár 28.000 növényfajból álló múzeuma került a Növénytanba. Hatalmasat lendített a kezelés módszerein is Haynald Lajos Lajos bíboros-érsek 12.000 forintos alapítványa 1892-ben, majd egész életén át gyűjtött herbariuma és szakkönyvtára, melyek értéke közel háromnegyedmillió pengő! Erdélynek egykori püspöke fiatakorától kezdve, hátizsákkal barangolt, növényeket gyűjtött és gyűjtőszendvélye minden, de minden emléktárgyát nemzetére hagyta; példaadó és páratlan emberi nagyságáért legyen áldott az emlékezete. Kossuth Lajos is szenvedélyes gyűjtő volt; 1894-ben vásárolta meg a múzeum, rokonaitól, a pedáns rendben csoportosított herbariumait; megható olvasnunk gyöngybetűit, melyekkel országos gondjai közepette is kedvenc növényeit írta. Két hatalmas szekrényt tölt meg sokezer fölőnsa.

Utóljára 1933-ban gyarapszik a növénytan számottevő anyaggal, mégpedig az eddigieket felülmúló tömegben: Degen Árpád, a növénytan tanára s az állami vetőmagvizsgáló intézet szer-

vezője, világhírű tudósunk (könyve most jelent meg 3 hatalmas, 7-800 oldalas kötetben, a Velebit-hegységről), a Tudományos Akadémia kiadásában, német-magyar nyelven). Degen szintén hosszú élete egész folyamán gyűjtötte a világ minden táján azt a közel 300.000 növényt, melynek hagyatékával most egész sereg tudósnak ad további dolgot: a múzeum külön tarmet szentel a hatalmas anyagnak és világszerte pártját ritkítja majd ez a Magyar Növénytan, mikor Degen ajándékát is feldolgozzák. Most kb. egymillió növényalapból áll a múzeum anyaga, s nemcsak a herbariumok sora áll a szakemberek vagy tanulni vágyó közönség rendelkezésére, hanem ott látható néhány különlegesen, rendelkezésesen nőtt növény preparálva, vagy a Trautvich-féle teljes, viaszból készült gombagyűjtemény. Nem utolsó dolog, hogy a belföldi unikumokat is teljes sorozatban láthatjuk. Pl. sehol másutt nem található a Nagykovácsi falu határában növő Linum Dolomiticum; ennek színpompás, sárgás virágát is itt láttam, préselve, de alig várom, hogy a nyár elején, mikor a Keglevich-uradalomba csapatostul jönnek a külföldi kíváncsiak, magam is kimenjek csodát nézni: olyan virágot, amellyel csak ezt a szegény országot ajándékozta meg a Teremtő...

Meg kell említenem még a Növénytan másik vezetőjét is, dr Gombocz Zoltán egyet. tanárt, kinek épp egy éve hagyta el a sajtót hatalmas összefoglaló műve: „A magyar botanika története.” Szintén az Akadémia adta ki, mint a Degen Árpádét is. A 636 oldalas és közel száz képpel tarkított tudománytörténeti munkáról csak úgy futtában annyit szólni, hogy hézagpótló, az bizony halvány jelző. A Linné alapvető munkássága előtt élt külföldi és magyar tudósok szerepét, munkáik teljes sorát megismerjük e műből s érdekes még a laikus olvasónak is, mint talál a tudós útmutatást a legrégebb magyar szőanyagban arra, hogy nemzetünk botanikai ismerete meddig terjedt, melyek voltak a honfoglalók korában ismert növényeink. Méltán fivére Gombocz Zoltánnak, a nagy nyelvésznek, mert szótörténeti fejtegetései szakértő elmére vallanak. Ős finn-ugor szavak: az eper, fenyő, fűz, hagyma, hárs, lapu, mogyoró, paréj, sás, szeder, szil, nyír, nyár, fagyal, köles, tapló; a tölgy osztyák szó, a kőrös, káka, kender, torma, csalán, üröm, buza, szőlő, körte, alma, dió, som, kökény, gyékény mind az óbolgár-török nyelvből valók. A virágnevek egész során végigmegegy a szerző s a honfoglalás korának szláv stb. jövevényszavain; érdekes a legrégebb írott emlék, a tihanyi apátság alapítólevele, 1055-ből, márcsak bo-

* Aranyernél és béldugulásnál, valamint az ezekkel járó derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Kérdezze meg orvosát.

tanikus szemmel is, mert a fűz-, mogyoró-, berkenye-, som- és körtefa ősi írású szavait olvashatjuk benne. Zolnai oklevélszótára minden régi írott növénynevet összefoglal. Mátyás király egyik tudósa már orvos-botanikai munkát írt, művének egyetlen példányát a Vatikán Corvinái közt őrzik.

Kitaibellel kezdődik a magyar tudományos botanika, utódaik közül a legkiválóbbak működését részletesen tárgyalja e mű: Diószegi, Fazekas, Sadler, Kerner, Borbás és Simonkai szerepét. Diószegiék fűvész könyvét akarta aztán Brassai Sámuel „a korszellemnek megfelelő újabb virány” kiszélesítésével teljes Magyar Flórává bővítettetni, a kolozsvári természetvizsgálói gyűlésen, 1844-ben. Brassai és Kovács Gyula terve azonban félbemaradtak, Janka Viktornak, a Növénytan 18 éven át volt első igazgatójának sem sikerült maradandót alkotnia (a sors iróniája, hogy gyűjteményei is Párizsban rekedtek, a francia múzeumban) és Hazslinszky, Gőnczy, Neilreich, Kerner részletkutatásai után végre Borbás-sal és Simonkai-val a magyar flórakutatás határozott irányt és új lendületet kap. Az Akadémia segélyezte országos tanulmányútjain, évtizedeken át Borbás Vincét, kinek szívs munkájával csak élete végéig sikerült (a kortársak intrikái miatt) 1902-ben, egyet. katedrát kapnia Kolozsvárott. Elődje Kanitz Ágost volt, a Fűvészkeret s az egész itteni tudományos botanika megalapozója, akinek 1872-ben, az egyetem megnyitakor mindössze egy spongyából és két darab krétából állott tanszéki „berendezése”. 1877-ben alapította a „M. Növénytan Lapok”-at s ide dolgozott Simonkai is, Ardeal flórája feldolgozója, meg Csató János, kinek 40.000 lapból álló gyűjteménye, adományából, ma is a Növénytan egyik legnagyobb értéke. Jávorka Sándor 1934-ben adta ki végre a teljes, modern tudományos feldolgozású Magyar Flórá, 4017 növény rajzával, 72 fényképpel és 40 nagy, színes táblával. Benne jelent meg az első flóratérkép is, a közép-dunai, alföldi, észak-kárpáti, erdélyi, al-dunai, dunántúli, horvát és quarnerói flóra-vidékekről. Ez a mű tulajdonképp a tudós növénytan múzeumi igazgató korábbi, 1925-ös kézikönyveinek illusztrált, nagyobb alakú új kiadása, de éppen a Csapody Vera már említett pompás rajzai, színes táblái segítik arra a tőkélyre, hogy a szakirodalomban ma is páratlan.

Nem hinnék, hogy a Pestre vetődő kíváncsiak közt éppen ardeali embert ne érdekelnének a magyar virágok, fák szépen rendszerezett leírásai, a velük bajlódó, hivatott tudósok munkaszobái s általában az a nagyértékű múzeumi anyag, melyről vázlatos képet nyújtottunk.

A Timișoarai Segélyző Egyesület

oradeai fiókjá, Parcul Ștefan Cel Mare No. 3.

közli, hogy központi irodájában d. e. 9-től déli 13-óráig állandóan lehet
idősebb egyéneket orvosi vizsgálat nélkül
beírni és felvilágosítást kapni.

Tévedések elkerülése céljából közöljük, hogy a

Timișoarai Segélyző Egyesület

nem tévesztendő össze más, hasonló intézetekkel, miért is saját érdekében cselekszik ha beiratásait Parcul Ștefan Cel Mare No. 3. szám alatti helyiségünkben személyesen, vagy **csak is igazolványainkkal** ellátott helybeli vagy vidéki ügynökeinknél és megbizottainknál eszközli.

HIREK

MAGYAR LAPOK

Keresztény magyar politikai napilap

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Ciufi szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Ciufi, Plat. Unirii 13.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csakis választelevélre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, kevés felhő, reggel helyenként, főleg nyugaton, kisebb köd. A hőmérséklet tovább emelkedik.

COUGHLIN PÁTER ÉS PAPINI BUDAPESTEN. Budapestről jelentik: Az Eucharisztikus Világkongresszus alkalmából nagyszabású irodalmi ünnepséget is rendez az Eucharisztia előtt hódolatul, a magyar katolikus írók „Pázmány”-Egyesülete. Ezen a nagyszabású ünnepségen más világnagyságok mellett többek között felszólalnak Coughlin atya, a híres amerikai rádiós páter, aki ismét engedélyt kapott, hogy rádióadásait folytassa. Ugyancsak beszédet tart az ünnepségen Giovanni Papini, a világhírű olasz író.

Templom és iskolaterem a katolikus szörványoknak. Satumare. Saját tud. A satumarei római katolikus egyházmegye területén nagyon sok a katolikus szörvány, akik egy a tempiómot, mint a hitoktatást nélkülözni kénytelenek. Carrei közelében, Genesen mintegy harminc katolikus szegény család él, akik csak más felekezetek templomaiban hallgathatnak istentiszteletet. A carei római katolikus egyházi vezetők elhatározták, hogy rövid időn belül a gencsi katolikus szörvény részére imaházat emelnek, amelyet később kápolnává bővítenek ki.

Gyermekek

Önként kérnek hashajtót, ha már egyszer Darmolt kaptak. A Darmol kitűnő ízű és nem okoz fájdalmat. Ezért szeretik a gyermekek.

DARMOL

Darmol patikában, drogériában 4.- és 35.- L

Ismét dr. Baciu Aurél a targumuresi ügyvédi kamara elnöke. Saját tud. A mures megyei ügyvédi kamara tegnapi választmányi ülésén dr. Musca Gavril prodékán a helyét dr. Baciu Aurél ügyvédkamarai dékánnak, aki tudvalevőleg igazságügyi alminiszter volt s ez idő alatt a kamara prodékánja vezette helyette a kamara ügyeit. Most, hogy alminiszteri megbízatása megszűnt, a választmányból átvihette a dékán tisztséget dr. Baciu Aurélra.

SOROZATOS REPÜLŐGÉPSZERENCSETLEN-SÉGEK. Tournsból jelentik: Pénteken este egy kétmotoros katonai repülőgép lezuhant. Négy fős személyzete életét veszítette. — Kairóból jelentik: Az Ismailián állomásozó angol bombavető raj két repülőgépe a suezai csatorna közelében összeütközött és lezuhant. Egy magassrangu repülőgép életét veszítette, egy pilóta könnyebben, másik súlyosan megsebesült.

VONAT ELÉ VETETTE MAGÁT EGY ÖRNAGY. Bucuresti. Saját tud. Pénteken este az északi pályaudvaron Pata Nicolae, intendáns örnagy, aki jelenleg az országöröknél teljesít szolgálatot, az oltenitai vonat indulásának pillanatában, a vasúti kocsi kerekai alá vetette magát és azonnal meghalt. A szerencsétlen örnagy borzalmasan szétroncsolt holttestét a katonai kórházba szállították. Az öngyilkosság oka idegban.

Országos művészeti amatőr fényképképzést rendez Oradeán, április 17-től 27-ig a „Sasok” Turista Egyesülete. Az egyesület fotoszakosztálya a kiállításra szívesen látja az ország fotoklubjait, turista egyesületeit, amatőr fényképezőit.

Zürichi zárlat. Párizs 14.05 egyegyed, London 21.50 háromnyolcad, Newyork 430, Brüsszel 73.05, Milánó 22.63, Amszterdam 240.80, Berlin 177.07 fél, Bécs — schilling 77, Prága 15.13, Varso 81.75, Belgrád 10, Bucuresti 325.

TÖBB ZSIDÓ UJSÁGÍRÓ TAGSÁGÁT FELFÜGGESZTI A ROMÁN UJSÁGÍRÓ-SZERVEZET. Bucuresti. Saját tud. A Bucuresti Román Ujságíró Szindikátus válaszmánya pénteken tartott ülésén elhatározta, hogy felfüggeszti mindazoknak a zsidó tagoknak a jogait, akiket 1918 december 1 után vettek fel a szervezetbe és akiknek állampolgársága felülvizsgálás alá esik.

Sulyosabb természetű karambol a hunedoarai pályaudvaron. Deva. Saját tud. Sulyosabb természetű vasúti karambol történt a hunedoarai állomáson. A síméria felől érkező motoros ugyanígy olyan erővel futott neki az érkező vasárnak, hogy az erősen megrázódott a benne ülő mintegy 40 utas kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett. A vizsgálat során kiderült, hogy a karambolt fékhiba okozta.

OSSIESKY BÉKEDIJÁNAK ELSIKKASZTÁSA A NÉMET BÍRÓSÁG ELŐTT. Berlinből jelentik: Az esküdtbíróóság pénteken kezdte meg dr. Wanow sikkasztási ügyének tárgyalását. Az ügyészség Wanowot azzal vádolja, hogy elikkasztotta az 1935-ben Ossieskynek kiutalt Nobel-békedíjat. Ossiesky megbízta Wanovot, hogy a mintegy 100 ezer márkát kitevő díjat Németországba hozza. Wanow 20 ezer márká jutalék ellenében vállalkozott is a feladatra. Az összeget azonban a saját nevére utaltatta át és kisebb-nagyobb kölcsönöket adott belőle. A rendőrség közbelépése már csak 16 ezer 500 márkát tudott Ossiesky számára megmenteni. A tárgyalás több napig fog tartani.

Felfüggesztették a satumaregyei közművelődési egyesületek működését. Satumare. Saját tud. Coman Simion ezredes, vármegyei prefektusnak olyan értelemben tett jelentést, hogy egyes községekben a közművelődési egyesületek leple alatt „tiltott politikai gyűléseket” tartanak. Ez a jelentés a megyefőnökök az összes közművelődési egyesületek működését engedélynek felfüggesztésére indította, amit a rendfenntartó hatóságok már fogantatosítottak is. Satumaren a Polgári Tarsaskör helyiségeinek a lepecsételése is emiatt történt, továbbá beszüntették a dalárda, a legényegyleti énekkar és a Hildegárda Énekkar próbáit is. Coman ezredes vármegyei prefektus kijelentette, hogy ez az intézkedés atometici, mert az új alkotmány érvényesítésére és a kedélyek lecsillapodására utat az egyesületek — ha ellenük kerülnek ok nem merül fel — újra megkezdhetik tevékenységüket.

KIGYULLADT EGY MEGYEI AUTÓGARAZS. Targu-Mures. Saját tud. A megyefőnöki autogarázs csütörtök éjjel kigyulladt. Az autókat a sofőrnek még sikerült épségben kimenteni, de sok autógumi, benzín, olaj és más autókellék elégett. A tűzvizsgálat megállapította, hogy a tűz a kéménybe épített gerenda átütésedése következtében keletkezett. A kár biztosítás révén megtérül.

Kérem. Racosul de Jos-i Jézus Szive tiszteletére épült templom berendezésére kegyes adományokat szeretettel kérünk. Adományokat a Rupea róm. kat. plébánia címére kérjük.

A rheuma a karosszék rabjává tesz

— Ugy fáj a lábam, hogy alig bírom ki.
— Nyugodj meg! Azonnal alkalmazok egy bedörzsölést **CARMOL-lal*** és azonnal meg fogsz nyugodni.

CARMOL a legjobb bedörzsölőszer hűtés, nátláz, rheumatikus fájdalmak és láz ellen.
Egy üveg ára 22 lei.

Kapható: gyógyszertárakban és drogériákban

Halál a lakodalomban. Brasov. Saját tud. Nem mindennapi esemény zavarta meg Cristea Gheorghe brasovi gazdálkodó lakodalmanak hangulatát. Negulița Gheorghe 54 éves lakos, aki mint vendég vett részt az esküvői lakomán, tánc közben a szívéhez kapott és a következő pillanban holtan terült el a padlón. A gazdálkodót az elfogyasztott szeszes italok és a tánc izgalmi következtében szívzélhűdés érte, amely pillanat alatt végzett vele.

Módosították Satumare vármegye költségvetését. Saját tud. A vármegye mostani vezetősége a tisztviselők fizetését mentesítette az áldozati adó alól. A liberális kormány annakidején ez irányú inézkedését csak az állami tisztviselőkre vonatkoztatta, míg a közigazgatási tisztviselők helyzetének elbírálását a költségvetés módosítása által a tisztviselőket az áldozati adó alól mentesíteni lehet, a módosítást elvégeztette és az áldozati adót 1937 december 1-ig visszamenőleg kiutaltatta.

A FRANCIA TRIKOLOR SZINEIBEN POMPÁZÓ KRIZANTÉMOT TERMELT KI EGY KERTÉSZ. Párizsból jelentik: Arbet grenoblei kertész új krizantém-fajtát termelt ki különféle keresztetéssel. Az új krizantém virága koncentrikus körben kék-fehér és piros színű, tehát teljesen a francia trikolor színeit viseli. A kertész az új fajta krizantémot „Tricolor krizantém”-nek nevezte el.

Rosszul sikerült az erdővéd bosszúja. Satumare. Saját tudósítónktól. Podorán György Baia-Mare vidéki erdőőr egy peres ügyből kifolyólag régen haragszik Giurgi Mihály gazdálkodóra. Ugy akart bosszút állani, hogy a földműves ellen két kihágási jegyzőkönyvet vett fel s azokat felettes hatóságához beterjesztette. Giurgit a jegyzőkönyvek alapján 16.800 lei fő és kétezer lei mellékbüntetésre ítélték. A meghurcolt földműves most behízonnyította, hogy a jegyzőkönyvek nem a valóságot tartalmazzák, mire a törvényszék Podoránt egy évi fogsázzal és kétezer lei pénzbüntetéssel sújtotta.

Shirley Temple fizetése 1936-ban 69.000 dollár volt. 1937-ben pedig már 121.000 dollár gázsit kapott. Ebben az esztendőben édesanyja külön szerepel a gázsilistán 76.000 dollárral. Ezt a 76 ezer dollárt „neveltetési költség” címen kapja Mrs Temple. Ez a szolgáltatás egyik módja annak, hogy az abnormálisan magas amerikai jövedelmi adó alól mentesítsék a sztárgázsist. Shirley édesapja külön bankszámlán kezeli kislánya vagyonát, amely négyéves karrierje alatt 400.000 dollárral szaporodott. Legutóbbi „Csin-Csin” című filmjének képeiből több, mint 3 millió példányt adtak el Amerikában.

A prostata megbetegedéseinek kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral — gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy székletet biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

Halálramart a kénsav egy munkást. Baia-Mare. Saját tudósítónktól. A Phönix vegyigyár baiamarei telepén borzalmas szerencsétlenség történt. Pop Flore munkás megcsuszott az egyik deszkapallón és derékgig beleesett egy szénssavval telt medencébe. A gyilkos folyadék a szerencsétlen embert annyira összegegette, hogy az orvosok nem emgithettek rajta s Pop Flore a munkáskórházban borzalmas kínok között kiszenvedett.

Ujból maximálják városunkban a közszükségleti cikkek árát. Oradea. Saját tud. Constantin Constantinescu polgármester a tegnapi nap folyamán megbeszélést tartott a városi üzemek vezetőivel, majd a város elhanyagolt részeit látogatta meg. A polgármester kijelentette munkatársunknak, hogy amennyiben a költségvetés megengedi, feltétlenül gondoskodni kíván az utak rendbehozásáról. — A Goga-kormány által kinevezet ideiglenes bizottság alatt maximálták a közszükségleti cikkek árát. Az ármegállapító bizottság munkája ellen azonban számos panasz hangzott el. Kifogásolták, hogy nem tartották szem előtt a kereskedősztyál érdekeit és egyes cikkeknel olyan árat állapítottak meg, hogy az előállítás is többbe kerül. Constantin Constantinescu polgármester a panaszok orvoslása végett hétfő délután 4 órára összehívta a maximáló bizottságot.

SZATMÁRI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE. Szatmári előfizetőink figyelmét ez uton is felhívjuk arra, hogy az Eucharisztikus Világkongresszusra Szatmáron a Karitászkönyvkereskedésben is lehet jelentkezni minden d. u. 4—6 óra között. Ugyanott az utazásra vonatkozó szabványos felvilágosítást is megadnak.

* A szivburok, a szivbillentyűk, a szivizmok és a szividegek megbetegedéseinek kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes „**Ferenc József**” keserűvíz fontos segédeszköz, mely reggel éhgyomorra egy kis pohárral bevéve a tápcsatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt igen könnyen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

A nyugdíjfizetések sorrendje Oradeán. Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy szombaton délelőtt megkezdik a nyugdíjak kifizetését. A pénzügyigazgatóság szombaton kifizette a katonai és pénzügyi nyugdíjasok járandóságát. — Hétfőtől kezdve fizeti a polgári nyugdíjasoknak az alábbi sorrendben: 28-án hétfőn 1500 lelig. Március 1-én 1500—3000, 2-án 3000—5000. Március 3-án kifizetik az összes nyugdíjakat. A nyugdíjigazgatóság egyben felhívja a nyugdíjasok figyelmét, hogy a sorrendet tartsák be, mert új nyugdíjkönyvszámot kapnak és csak a sorrend szerint tudnak fizetni.

HÁROMEZERHÉTSZÁZHUSZ EGYÉN ÁLLAMPOLGÁRSÁGÁT VIZSGÁLJÁK FELÜL TG-MURESEN. Saját tud. Az állampolgárságok felülvizsgálásával kapcsolatban Târgu-Muresen is kifüggesztették azok névsorát, akiknek állampolgárságukat igazolni kell. A névjegyzékben 3720 név szerepel.

Csak a pénzügyminiszter engedélyezhet adófizetési haladékokat. Bucurestiből jelentik: Egy legújabbban kelt pénzügyminiszteri rendelet értelmében az adófizetési haladékokra vonatkozó kérelmeket csak akkor veszik figyelembe, ha egyenesen a miniszterhez intézi azokat. A pénzügyigazgatóságokhoz intézett ilyen természetű kérvényeket egyáltalán nem is veszik figyelembe. Ami a pénzügyminiszteri elintézését illeti, csakis teljesen indokolt esetben és akkor csupán rövid időre engedélyezik a haladékokat. A hátralevő adótartozásoknak állampapírokkal történő fizetésére meghatározott utolsó időpont március hó 31-ike.

BARTÓK BÉLA MŰVÉNEK NAGY SIKERE LONDONBAN. Londonból jelentik: Az Uj Magyar Vonósnégyes bemutatta Londonban *Bartók Béla V. vonósnégyesét*, amelyet az angol zenekritika a modern kamarazeneirodalom egyik legérdekesebb és legértékesebb alkotásaként üdvözölt. A „Sunday Times” írja: Az új Bartók-négyes teljesen világos, könnyen követhető mind előadásban, mind olvasásban. Az új szerzeményben egy nagyszerű zenei lángelme töpreng a legnagyobb őszinteséggel életbevágó fontosságú problémákon. Az előadóművészek nagy könnyedséggel győzték le a darab rendkívül kemoly technikai nehézségeit.

* **Gyermekek önként kérnek** hashajtót és Darmolt kapnak, mert a Darmolt kitűnő csokoládézú és fájdalom nélkül hat.

* **Ingyenes felvétel zárdaiba.** Assisi Szent Ferenc Leányai betegápoló nővérek rendjének egy kegyes jótévedője újból lehetővé tette azt, hogy komoly hivatással bíró 8 (nyolc) olyan hajadont, akik a középiskolának legalább 2—4 osztályát jeles eredménnyel elvégezték, hozomány és kelengye nélkül felvehetnek rendi jelöltnek. Életkor 16—30 év. Személyesen vagy kérvény útján (ez utóbbi esetben fénykép, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítvány, valamint keresztlevél és az állampolgársági bizonyítvány csatolandó) a rend tartományi főnökénél jelentkezhetnek: Radna, Str. Alexandru 23.

* **Ha rheumában, köszvényben, ülőidegszabályban szenved,** miért nem próbálja ki azonnal a Togat? Ezen a legmodernebb tudományos kutatások eredményei alapján előállított gyógyszer, amely szerencsés összetételével fogva sem a szivere, sem a gyomorra nem hat károsan, gyors segítséget jelent és biztos gyógyulást eredményez. A Togat tableta több mint 7000 orvos és számos klinika kedvező véleménye alapján megbízható gyógyszer a hüléses megbetegedések, főtájás, álmatlanság és gripa ellen is.

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

— **Vasárnapi előadások.** Ma, vasárnap három előadást tart a színház kiváló prózai együttese. Délután 3 órakor olcsó helyárrakkal Békóffy—Stella nagyszerű vígjáték újdonsága, a Holnap ágyban marad kerül színre, ebben a ciklusban utalijára, délután 6 órakor rendez helyárrakkal Bolya János nagyszerű legújabb és legszenzációsabb vígjátéka a Rossz aszony, míg este 9 órakor Shaw színpadi remekének az Ördög cimborájának lesz bemutatás előadása szintén rendez helyárrakkal.

— **Az ördög cimborája. Premier ma, vasárnap este.** Ma, vasárnap este mutatja be a színház Show színjárási remekét, az Ördög cimboráját. A darab, amelynek bemutatója elé nagy várakozással tekint Oradea egész közönsége, egyik legnagyobb meglepetése lesz a szezonnak, valamint az a fővárosi nivóju előadás, a szereposztása, kálitása és rendezése egy élmény marad mindazoknak, akik a darabot megnézik. Az ördög cimborája vígjáték főszerzője a prózai együttes legkiválóbbjai játszik, amely Szabados Árpád rendezésében ma, vasárnap és holnap hétfőn este bucsu előadásban kerül színpadra rendez helyárrakkal.

— **Hétfői bucsu előadások.** Hétfőn bucsuzik Oradea közönségétől a színház prózai együttese. Délután O'Neill nagyhatású drámája, a Mindörökké kerül színre olcsó helyárrakkal, utalijára, míg este 9 órakor rendez helyárrakkal az utolsó bucsu előadásban az Ördög cimborája.

Az elültetett fa csak később hoz gyümölcsöt.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

sorsjegye azonnal hoz szerencsét házába.

Vásároljon sorsjegyet az Allami Sorsjáték Hivatalos Sorsjegyárudától és a Falusi Postahivataloktól COLECTURA OFICIALA ŞI A OFICIILOR RURALE P. T. T. és megszabadul a gondoktól.

Falvakban a sorsjegyeket a levélhordók osztják szét.

A XVI. sorsjáték I. osztályának a húzása MÁRCIUS 15.-en

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

HIVATALOS SORSJEGYÁRUDÁI

„COLECTURA OFICIALĂ ŞI A OFICIILOR RURALE P. T. T.”

HELYI CIM

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand II. (Casa Națională)

Könyvismertetés

Zenovie Păcişanu:

Istoria creştinismului antic

Ez a szép kötet egy nagyszabású katolikus egyháztörténelemnek első része, amelyet hamarosan még két kötet fog követni. Jelen kötet az egyháztörténelem ókorát öleli fel a VII. század végéig, a monotheléta viták befejezéséig, 357 oldalon.

A tudós szerző, a román tudományos akadémiának levelező tagja, amint bevezetőjében mondja, nem akar főiskolai tankönyvet írni, sem nem szánta művét szaktudósoknak, azért mellőzi a nehézkesebb, tudományos külső apparátust. A művelt közönségnek akarja világos összeállításban és fővonásaiban bemutatni a katolikus Egyházat, azt az intézményt, amely a mai emberi műveltségnek szülőanyja is.

Ehhez az ígéretéhez mindvégig hí is marad. Alapos, de nem nehézkes, forrásokon felépülő, de mégis érdekes és vonzó, — és minden ízében katolikus egyháztörténelmet ad a román olvasóközönségnek.

Bár kerüli a nehézkes, tudományos feldolgozást, de a könyv mindvégig történelmi okmányokon épül fel. A szerző maga lehetőleg nem sokat beszél, hanem az egykorú zsinatokat, egyházatyákat és írókat szólaltatja meg, — mindenütt a legújabb tudományos kutatások eredményének kellő tekintetbevételével. Ez teszi a könyvet egyrészt alaposná, de másrészt érdekessé, közvetlen és vonzó olvasmánnyá. Mindvégig leköt alaposágával, egyéni beállítással, szigorúan logikus és mégis könnyed történelmi érvelésével, világos, tömör és szólammentes stílusával.

A kereszténység ókorát a megszokott beosztással tárgyalja: az I. kisebb részben (9—136. lap) az ősegyház történelmét a niceai zsinatig (325), a II. nagyobb részben (140—353. lapon) a nagy teológiai viták korát adja, az arianizmustól a monotheléta viták befejezéséig. Mind a két korakban először a főbb külső eseményeket adja elő és miután így megrajzolta a történelmi keretet, bővebben írja le az Egyház belső történetét: a katolikus tannak és az egyházi intézményeknek fejlődését és a hívek életét. Igen helyesen erre fordítja a nagyobb gondot, hiszen ez az Egyház történelmének az igazi és maradandó értéke.

Különös dícséretére válik a könyvnek, hogy igen nagy gondot fordít a katolikus tan fejlődésének bemutatására, általában a dogmatörténeti kérdésekre, főképpen a nagy teológiai viták korában. Számunkra külön értéket jelent e könyv azzal, hogy a keleti kérdéseket sokkal bővebben tárgyalja, mint a mi latin egyháztörténelmi könyveink szokták.

Nem kerüli el azokat a vitapontokat sem, amelyek később a keleti és nyugati Egyháznak fájdalmas kettészakadását idézték elő. Sőt éppen ezeket a részeket tárgyalja kiváló alaposággal. De sohasem polemikusan. Hadd beszéljenek a történelmi tények, azok tárgyilagos nyelve mindig ékebben szól az igazság mellett, mint a polemikus írónak egyéni szellemessége. Hiszem, hogy nyugodt, irenikus és tárgyilagos hangja igen jó hatással lesz a történelmi igazságot kereső keleti keresztény testvérekre is. A római pápa elsőségeről írott részek (59-75. és 163-174. lap) a primátusoknak valóságos történelmi apológiája. A többi vitatott kérdésekben, aminő pl. a Liberius és Honorius pápa esete, a konstantinápolyi pátriárkátus története stb. mindvégig meggyőző erővel mutatja be a katolikus igazságot, de minden bántó polemia nélkül.

A romániai egyháztörténelmi irodalom valóban hálás lehet e szép könyvéért a tudós szerzőnek és Maecenásának, dr. Frențiu érsek úrnak, akinek a szerző munkáját ajánlja, mint akinek buzdítása és támogatása nélkül ez a könyv sem meg nem íródott volna. sem nyomtatásban meg nem jelent volna.

Örömmel várjuk az ígért II. és III. kötetet, és még nagyobb érdeklődéssel azt a külön kötetet, amely a szerző ígérete szerint a román egyesült egyház történelmét fogja felölelni.

Dr. Scheffler János, teol. tanár

BABITS MIHALY KÉT VERSE

BALÁZSOLÁS

Szépen könyörgök, segíts rajtam szent Balázi
Gyermekkoromban két fehér
gyertyát tettek keresztbe gyenge nyakamon
s úgy néztem a gyertyák közül,
mint két ág közt kinéző ijedt őzike.
Tél közepén, Balázs-napon
szemem p'alogva csüggött az öreg papon,
aki hozzád imádkozott
főlélmhajolva, ahogy ott térdeltem az
oltár előtt, kegyes szokás
szerint, s diákul dűnyögve, amit sem én
s ő se jól értett. De azért
te meghalagattad és megóvtad gyermeki
életem a fojtogató
torokgyíktól, s a veszedelmes mandulák
lobjaitól, hogy fölönvén
félszáz évet megérjek, háladatlanul,
nem is gondolva tereád.
Óh ne bánd csúf gondatlanságom, védj ma is,
segíts, Sebasta püspöke!
Lásd, így élünk mi, gyermekmódra, balgatag,
hátra se nézünk, elfutunk
a zajló úton, eleresztve kezete,
magasabb szellemek — de ti
csak mosolyogtok, okos felnőttek gyanánt.
Nem sért, ha semmibe veszünk
s aztán a bajban újra visszazsaladunk
hozzátok, mint hozzád ma én
reszekelő szívvel... Mosolyogj rajtam, Balázi
ki mint a szepes kamasz,
térdepelek itt együgyű oltárod kövén —
mosolyogj rajtam, csak segíts!
Mert orv betegség öldös íme engemet
és fojtogatja torkomat,
gégém szűkűl, levegőm egyre fogy, tudóm
zihál, s mint aki hegyre hág,
mind nehezebben kúszva, vagy terhet cipel
kifulva, akként élek én
örökös líhegésben. S már az orvosok
kése fenyeget, rossz nyakam
főlvágni, melyet hajdan oly megadón
hajtottam gyertyáid közé,
mintha sejtettem volna már... Segíts, Balázi!
Hisz a te szent gégédet is
kések nyiszálták, mikor a gonosz pogány
kivégzett: tudhatod, mi az!
Te ismered a penge élet, vér ízét,
a megfeszített percekét,
a szakadt légsző gőrcsét, s a fulladás
csatáját és rémületét.
Segíts! Te már mindent tudsz, túl vagy mindenem,
okos felnőtt! Te jól tudod,
mennyi kint bír az ember, mennyit nem sokall
még az Isten jósága sem,
s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is
olyan nagy dolog a halál.

INTELEM VEZEKLÉSRE

Mivel e földön jónak lenni oly nehéz —
erényeid elhagynak, mint az ifjúság,
de bűneid utánad jönnek, mint a hű kutyák
s ha netán elfáradva az úton leülsz,
mind körüléd telepszik és arcodba néz
nyugodtan, mintha mondanák: „Nem menekülsz!” —
s ha néha egyet bóttal elkergetsz és messzeversz,
kicsit hátrább húzódik, és ha nem figyelsz,
megint előjön, kezéd nyalja, s mintha már
lelked belső helyein és zugaiban
kotorna nyelve ragadósan, sikosan,
és érzed már, hogy többé nem kergetheted
s nem verheted, hacsak magadat nem vered —
verd! verd! ezer bűn nyelve lobog benned mint a tűz
és lelked már nem is egyéb mint ez a tűz:
te csak a bűnök teste vagy, mely lábón jár
s viszi és rejti mint legmélyebb lényegét
s önbelsejét, az önzést és rossz vágyakat,
mint a bélpoklos poklát, mely benne rohad
és őt is elrohasztja — viszi mint az örület
vak égését, ezt a sivár belső tüzet,
amelyben minden bölcs erő és fiatal
orony úgy illan el, mint tűzben az olaj,
légybe leng tel és hig egék felé enyész —
mivel s földön jónak lenni oly nehéz!

* A nagybeteg költő legújabb versei.

Nyissa ki szemét!

Nem minden fehér tableta aspirin és
távolról sem az, amit „épp oly jó”
dicsérő szavakkal ajánlanak. Valódi az

ASPIRIN csak a BAYER-kereszt jelével

Sárga emberek között

Nyisztor Zoltán kínai utiemlékei

Az éj hamar ránkszakad, de mi nem tudunk
lefekvésre gondolni. Idézzük végnélkül a magyar
emlékeket s amikor egy gramofonon felzengenek
a magyar nóták is, a hangulathoz már nincs hoz-
zátenivaló. Csak aki járt már messze idegenben,
idegen földrészekben s ilyen meghitt estéken ösz-
szekerült idegenbe szakadt véreivel, csak az érzi
és az tudja, mit jelent magyarnak, örök magyar-
nak lenni!

A magyar ferencrendiek mindössze nyolc éve
vannak Paokingban. Eredetileg nem is ide szán-
ták őket s csak egy véletlen láncolata őket mégis
mindörökre Paokinghoz. Az történt ugyanis, hogy
ennek a városnak és környékének katolikus
szempontból vesztett híre lett. Akik itt jártak és
itt működtek előtűk, hiába vetettek nagy szent
erőfeszítéssel, aratni nem tudtak. Ugy vélték,
hogy egyelőre kilátástalan itt minden erőlködés
és szinte megszoktak a paokingi nehezségek elől.
Eltűk ők, majd tiroliak, majd amerikaiak; egyik
a másik után. Ekkor jöttek a magyarok s az át-
közöttnek hitt kemény talajba beleeresztették a
magyar eket. S azóta itt vannak s a kezdet ne-
hezségeit szerencsésen legyőzve, most már arat-
nak is. Munkájuk a kínai hitterjesztésnek tagad-
hatatlanul egyik legszebb lapja lesz. Amikor ide
kerültek, papíron is csak az keresztényt találtak,
de amikor keresni kezdték őket, alig jelent-
kezett harminc. Hogy mit műveltek és hogyan
dolgoztak, azt az eredmény mutatja: ma már
négy missziós állomáson majdnem kétezer hi-
vük van.

Ahogy az ébredező reggelen emeleti szobám
abiakából lenézek, magam előtt látom ezt az
egész kis magyar birodalmat. A telek nem nagy,
becsiesen szerent egy olyan háromezer negyszög-
öl lehet. Középen van a templom, előtte egy szé-
les bejárat az utca kapuig, baloldalt a ferencs
kollégium, jobboldalt portás és inasok lakásai. A
templom két oldalához hozzaragasztva az eme-
letes szeretház; balról négy szobával, jobbról
konyhával, ebédlővel, társalkodóval és a missziós
főnök lakásával. Mögötte néhány gazdasági épü-
let a misszió nélkülözhetetlen két kis lovalval s
egy rendesen kezelt, szép nagy zöldes kert.

A templom szép és formás, kívül-belül gon-
dosan karban tartva, nem egy magyar fajú ge-
neinek is tökéletesen megteleine. A stílusa bar-
rokk, szép nagy homlokzattal és belül is harmo-
nikus kikapcsolással. A berendezés ferencsen egy-
szerű, de tiszta és csinos. Három oltár, gyontató-
szék s végig a templomban tiszta, rendezes pa-
dok. Az áhitat és a bensőség meleg félszke ebben
a szőnyű nagy pogány tengerben. Csak itt érzi
meg egy papi ember is miszés közben, hogy mit
jelent az Egyház hivatása a világban? Hogy mi-
ken törhetne és zuzhatta magát keresztül ez az
Egyház, míg Európát és Amerikát megkeresztelte
s mik várnak meg ezen a legsűrűbben lakott,
ezer millió embertől megspékelt Azzsiában, míg
szellemeivel keresztül itatja!

A kollégium P. Piusnak a birodalma. Ez a
mosolygós, szelíd óriás lakiben a mosolygásnál
csak a lelkielő nagyobb, itt próbál anyagi és szel-
lemi eszközök, alap és tradíció nélkül egy nevelő-
intézetet és szemináriumot kitermelni. Körülötte
apró és nagyobb kínai gyermekek, akik buksi,
idétlen kis fejüket török a kínai és európai tu-
domány és a természetfölötti birodalom rengete-
gét át. Mint egy angyali közösség, olyan ez a
kis csapat, ahogy felnőttek komolysággal, szo-
kattan alt hangjukon a templomban az imádságo-
kat recitálják, vagy ahogy ülnek kis asztalaik
mellett a latin nyelv borzalmaiba beletemetkezve
vagy ahogy felfigyelnek P. Pius teológiai tanítá-
saira, amelyeknek talán egyszer ők is hírnökei
és továbbadói lesznek. Ki tudja? Ez a legnehezebb
pont a kínai katolicizmus és minden missziós te-
rület életében. Egyrészt kell, égetően kell a benn-
szülött papság; a nélkül soha a katolicizmus se-

* Szemelvény a szerzőnek legújabb művéből
(Mandarinok, kulik, misszionáriusok). A mű kap-
ható könyvosztályunknál. Ára 180 lei.

hol talajt nem foghat végérvényesen és egy or-
szágot vagy népet kovászoként át nem járhat tel-
jesen. A külföldi misszionárius a maga nyugal-
mával és fölényével, a maga szentség fokozódó
önfeláldozásával és hősiességével az első ekoszán-
táshoz elengedhetetlenül kell. De utánuk a benn-
szülött papság van a sor! Azoknak kell az örök
és nemzetek fölött álló katolicizmust átvenni s a
kínai lélek népi gyökereibe belebocsátani. A ka-
tolicizmus csak akkor válik egy nép lelkévé és
vérvé, amikor már saját fiai, saját nyelvükön
és érzésvilágukon hangszerele viszik tovább.

Természetesen ez a legnehezebb és leggyötrel-
mesebb feladat minden misszióban, különösen Kíná-
ban. Neofitákkal, frissen kereszteltettekkel már
nem is próbálkoznak. A tapasztalat azt mutatja,
hogy hiabavaló. Az első keresztény generációt Kíná-
ban még csak ügyyel-bajjal és nagy elővigyá-
zatossággal lehet megtartani, de a metafizikában
teljesen idegen lelkületük képtelen arra, hogy en-
nek a kereszténységnek biztos hordozója, vagy
pláne továbbadója legyen. Csak a második és
harmadik generációnál, mely már keresztény
környezetben és iskolában nőtt fel, lehet papsá-
g kiképzésére gondolni. S még ott is hányszor ta-
lálja szemben magát az Egyház az évezredek kí-
nai élet legnagyobb törvényével, a szülői akarati-
tal. Hányszor történik meg még ma is, hogy a
szülők visszaszűhannak a pogányságra vagy sze-
gényességükben és nyomorukban valami előnyös
házaságért visszakövetelik papnak adott fiukat
a szemináriumtól. De azért mégis meg kell ennek
lenni! Ha tíz közül kilenc, ha száz közül kilenc-
venöt elhullik, akkor is. Szegény jó Pius páter
is, ahogy gyönyörködve és boldogan nézi a körül-
lőtte keringő kis kollégium életét, a szíve min-
dig fájdalmasan rándul meg arra a homályos
kétségre, vajjon megéri-e, hogy egyet is ezek kö-
zül a kedves ártatlanságok közül az oltár lépcső-
jéig elvezethet?

A paokingi katolikus misszió egyik leg-
nagyobb erőssége és egyúttal propagandája két-
ségtelenül az orvosi rendelő, amelyet P. Grácián
tart fenn. Ezt az orvosból lett ferencst szinte kül-
lönös isteni Gondviselés vezethette el Kínába,
mert semmiféle más állásban annyi áldással nem
lehetett volna az emberekre, mint itt. Minden
misszió a barbár vagy primitív népek között be-
rendezkedik ugyan beteggyógyításra, hiszen pél-
dál az apácarendeknek az iskolázáson kívül ez
a legfőbb hivatásuk, de csak itt látja az ember,
hogy mit jelent a misszióorvosi intézmény. A vá-
ros és a környék mindenféle beteget úgy tudnak
az orvosi rendelésre, hogy már — mint az euró-
pai klinikákon — számokat kell a megérkezés
sorrendje szerint osztani a pácienseknek. S külön
helyiséget kellett kibérelni P. Grácián számára,
ahol rendelkeznek, városzobának, patikának és la-
boratóriumnak helye legyen. A patika felszerelése
és készlete meglepően nagy. A magyar orvosok
kollégialis szeretete és áldozatkészsége adta ősz-
sze, amikor P. Grácián utójára idehaza volt. A
kínosai és zsi rendelőben és nagy üvegszekré-
nyekben ott van minden műszer, amelyre orvos-
nak szüksége lehet.

Mondhatom, megható egy ilyen misszióorvosi
rendelést végignézni. A városzoba mindig zsu-
folva, karonülő apró csecsemőktől a mindenbaj-
jal és betegséggel vert felnőttekig és öregekig. Ott
ülnek körben és kimondhatatlan türelemmel vá-
rakoznak, míg sor kerül rájuk. A rendelőben két
felérbe öltözött apaca teljesíti az asszisztensi és
kötevényi szolgálatot. Bár a betegek között akad
tűdőbajos, gyomor-, máj-, vese- vagy egyéb be-
tegségtől terhelt, legnagyobb részük mégis kiüté-
seivel vagy eigenyesegetet sebeivel azokat csak
jelentkezni. A legforgalmasabb európai sebészeti
klinikának sem lehet fogalma a kiütéseknek és
sebeknek arról a szörnyű variációjáról, amely itt
nap-nap után felsorakozik. Ahogy a kedvezőtlen-
rekből lebontják a kötéseket a beteg lábáról, karról,
nyakról vagy fejről, a legborzalmasabb daganat-
toknak, gennyes sebeknek, sztracionált emberi
testrészeknek lehet tanuja az ember. A...

piszok és a fertőzés üli itt valóságos orgiát.

Szinte emberfeletti, hogy tudnak szenvedni ezek a kínaiak. Egy sóhaj, egy jajszó el nem hagyja ajkukat s csak néha szisszennek fel, amikor fertőtlenítés céljából mélyen sebeikbe vág a tampón. Az emberi nyomoruság és szenvedés valóságos panoptikum a ez! S emellett mosdatlanok, szennyesek és piszkosak mindannyian. Egyik-másiknak, mint megrepedezett fekete retek, úgy áll a kosz a sebektől átrágott gennyes lábán vagy kezén. Eleinte azt hittem, hogy ez csak az utolsó, legszegényebb koldusrétegnél van így, de aztán látnom kellett, ahogy egy jobbmódu embernek megnyitották a selyemkaftánját, hogy az orvos kikopogtathassa a tüdejét s bizony csimbókokban állt rajta a kosz és a piszok. Elég edzett embernek tartom magam s a betegségekkel szemben nem vagyok utálkozó. A háboruban is láttam már sok mindent, de már a gyomrom kezdett kavarni ennyi piszok, seb, genny és fürtelem lát tára!

Az orvosai rendeléből az ut egyenesen a kedvesnővérekhez vezet. Magas, büszkehomloku, minden kínaiasága mellett is szinte rezesszanszosan ható épület, ahol a szatmári irgalmas nővérek először vetették meg a lábukat Kínában. Ez a főépület szép is, tágas is és kényelmes is. Egyemeletes, középen egy széles nagy átjárófolyosóval, jobbra-balra pedig a szükséges termékek és szobákkal. Az emeleten vannak a nővérek cellái, lent a földszinten a gyönyörűséges kis káplna, a fogadó, társalgó terem s a konyha. A főépület mellett kisebb, alacsonyabb házak, melyekben az árvaház és az óvoda van elhelyezve. Nagy udvar és gondosan tartott kert egészíti ki a komplexumot.

Az árvák kínai tanítónőjük felügyelete mellett éppen az udvaron játszadoztak s utólrhetetlen bájjal mutattak be néhány énekes, táncos darabot. A lakásuk tiszta és rendez; itt már szabályszerű ágyakkal s nem úgy, mint fenn északon, csak téglából vert padkákon. A nagyobbak már a konyhán foglalatostkodtak s ahogy az egész Kínában szokásos, főzögettek maguknak az ebédet. A mi kíváncsiságunknál csak az övék volt nagyobb. Elénken hunyorgó szemükkel alaposan szemügyre vettek és megmustráltak bennünket. Képzem, hogy irhatták le azután egymás között az én szokatlan európai öltözetemet!

Ennek a konyhának különben érdekes nevezetessége is van. Itt főzték meg az árvák a kedves nővérek tudta nélkül azt a bizonyos kutyát, amely annyi bajnak lett a szülőanyja. A dolog úgy történt, hogy P. Grácián egy szép napon arra döbent, hogy a nyitott ablakon valami kóbor kutya jár be a rendelőjébe. Hogy nagyobb bajoknak elejét vegye, lesbe állt s egy revolvergolyóval másnapra már le is terítette a haszontalan kutyát. Ő nem törődött többet az esettel, de az árvák a durranásra és a vonításra figyelmesek lettek s átkémelelték a rendelőjébe. Amikor a döngött kutyát meglátták, felkapták s nagy diadallal vitték a konyhára. Ott szépen megnyuzták, megtisztították és bedugták az egyik üstbe lőni. A nővérek természetesen semmit sem vettek észre az egészről. Egyszer csak jön az egyik kínai tanító s nagy alázattal, den nem kis keserűséggel körülményesen elmeséli, hogy és mennyiért vett ő két évvel ezelőtt egy kutyát, hogy nevelte és tanította és becélte ezt az állatot, míg az végre nyalánkságának s egy revolvergolyónak áldozatul nem esett. Ő tudja ugyan, hogy a történetet nem lehet meg nem történtté tenni, de mivel a kutya az övé volt s nehogy elveszítse az arcát, nem bánja, hogy az árvák meg is főzték, de legalább a fele húsát adják neki. Az apácák csak ekkor döbentek meg s tudták meg, hogy a konyhában mi történt. Ők még ma is borzadva, az árvák azonban kimondhatatlan örömmel gondolnak a kitűnő kutyapecsényére.

Meg akarom egy kicsit figyelni a várost is, mely legforgalmasabb utcáival éppen itt zajlik a házunk előtt. Az utcán alapos feltűnést kelte, hiszen valami túlnagy idegenforgalommal Paoking nem dicsekedtetik; s mivel a délkinai gyerekek már élénkebb, bátrabb és egyúttal szemtelenebb is az északinál, lépten-nyomon megkapom tőlük a jankuce (fehér ördög) díszítőjelzőt. A páterek azonban legnagyobb meglepetésemre már nem számítanak idegeneknek. Kínaiak ők is a nép szemében, akiket már száz és ezer szál fűz a városhoz és környékéhez. Gyermekesek szaladnak elébük, szép, szabályos és szertartásos hajlongásokat csinálnak, sőt köszönetnek a páterek által megtanított és a kereszténységben keresztültvitt Dicsértessék a Jézus Krisztus-sal. A környező üzletekből ki-kikandikál egy-egy legény, asszony vagy férfi, széles mosollyal integet a pátereknek, mint jó ismerősöknek, szinte harsog és zúg a jellegzetes kínai ha-ha-ha, amely náluk mindent kifejez és mindent pótol. Egyik-másik beinvital a boltjába, elmondja ügyes-bajos dolgait vagy örömeit és gyermeki kíváncsisággal természetesen még az én becéző személynem és hogylétem iránt is érdeklődik. Ez a délkinai faj így nem megvetendő arányaim bizonyos tisztelget és megbecsülést váltanak ki. Jó, hogy még ez volt, mert mással ugyan itt igazán nem imponálhattam volna. Se a nyelvemet, se az eszemet használni nem tudtam!

A város alijában véve élénk kereskedő város. A főutcák zsúfolásig megrakva boltokkal, a mellékutcákon pedig a legkezdetelegesebb, de legkülönbébb iparágak és iparüzemek. Csodálatos valami, hogy ez a kínai modern gépek nélkül a legneveltegebb és legprimitivebb eszközökkel hogyan állít elő mindent.

Az egyik népes utcában véges-végig pamutot mosnak, száznak, matringolnak s szővik azokat az asztalkendő nagyságú kis törülközőket, amelyek párolgó forróvizbe mártva Kínában a tisztálkodásra oly népszerűek.

Persze, nyersanyagban nincs hiány, a munkabér pedig hihetetlenül alacsony. Napi hat-nyolc leles munkabérek mellett lehet is aztán ezeket a törülközőket nyolcleles áron a piacra dobni! De a betű iránti babonás tisztelget még itt sem hagyja őket nyugton. Ezekbe a keziszottekbe is belefonnak egy-két artisztikus kínai betűt.

A másik utcában indigót, a harmadikban papírt gyártanak, a negyedikben keimeket festenek és harisnyát kötnek, az ötödikben meg apró kis bambuszdobozok kivésére vagy kiégetésére pazarolnak el hihetetlen sok türelmet és munkaerőt.

Egyik-másik üzletbe betérünk vásárolni. A megtiszteltetéstől azt sem tudják, hová rakjanak bennünket s ami a boltok mélyén szép kézimunka vagy nemes anyag csak akad, azt mind pazarul elébünk rakják.

Néhány régiségkereskedőt is sikerült felfedeznem s alkudni kezdek egy pár porcellánra és fából faragott régi bálványra. Mondhatom, kitűnő kereskedő a kínai! Nem önti el az embert valami nagy szözuhataggal, nem dicséri fel áruját valami túlzott jelzőkkel, de azért a szükséges felvilágosításokat megadja. A porcelláno-

kat természetesen nem átallja 5-600 évre, a bálványszobrokat kétezer évesre becsülni. Ezt ugyan nem hisszük, de egyik-másik darab tényleg oly szép, annyira régi s olyan potom az ára is, hogy lehetetlen belőle valamit meg nem vásárolni.

Csak most látom, a hosszú séta és a gyakori vásárlások alatt, hogy a mi ferences páterünk néhány év leforgása alatt milyen közel kerültek itt a néphez.

Szinte úgy vannak már a maguk városával, mint odahaza a jó plébános, aki közösségének apraját-nagyját egyaránt ismeri. A missziót valóban nem kezdhették volna el másképpen. A templom és a zárt falak mögött ülve, bizonyára úgy jártak volna, mint elődeik, akiknek az eredménytelenség miatt meg kellett szökniük. Ők kezdettől fogva beléptek a város nyilvános életébe. Szinte demonstráltak szíval, hogy ők azé a városé akarnak lenni és a nép pedig az övék. Ott vannak mindenfelé s hozzászoktatnak mindenkit, hogy bennük a jóbarátot, a testvért, az atyát lássák. Ezért tanulják el könnyen a nyelvüket, a szokásaikat, bote tudnak állni a nép gondolat- és érzésvilágába s így nem kívülről, hanem belülről kezdik el azt a nagy hódítást, amely minden misszióknak elsődleges célja.

Szegénység és nyomor van ugyan Paokingban is, az utcákat néha sáskamódra lepik el a koldusok és nyomorékok s lerázhatatlanul szemtellenül, mint a piaci légy, ragadnak mihozzánk is, de nagy átlagban jómódú nép lakja ezt a várost. Ez látszik meg az élelmiszertületek bőségén és készletein, különösen a mészárszekek túltengésén; de ez látszik méginkább a kínai nők csodálatosan finom selymein és prémein is.

Szegény ember farsanggal

Jeta: Kissné Tóth Lenke

A farsang nem a gazdagok privilégiuma. Nemcsak a Ritzben, a Savoyban, meg a Vigadóban lehet nagy mulikat rendezni, hanem a kutyabagosi egyetben is, amint az én bőbeszédű informátorom nekem másfélórán keresztül bebizonyította.

Az egylet természetesen nem művészzellett köti össze bálját, hanem dísznótoros vacsorával, amint a meghívón is rajta van:

*Egy nagy dísznőt leöltünk.
Hurkát, kolbászi töltöttünk.
Jöjjön, aki teheti, —
Magát holtra eheti.
Borunk is van, filléres,
Nem savanyú, nem édes, —
Műlk tőle a bánat,
A dísznő meg fellámad!*

Lesz még: cigányzene, kocsonya és egyéb dísznóságok. Megjelenés estélyi ruhában.

Ezt a meghívót hozta el nekem a böllermesterünk hajadonleánya s igen erősködött, hogy menjünk el a bálba. Mivel elmulasztottuk a kivételes szerencsét, — bál után eljött a hajadon referálni.

Jogcíme is volt neki az eljövételre, mert ő tölti be gyermekeink mellett a nadrágfördítői üsztet. Egy félnadrág kifordítása közben mesélte el a feldőhetetlen bálí éj részleteit.

— Isten bizony, ilyen jól még sohase mulattam! — kezdte az elbeszélését nadrágfördítő Mancikánk. — Pedig hát volt nálunk a bál előtt olyan cirkusz, hogy az maga fölért egy murival! Marcsa hugom ugyanis kijelentette, hogy ő nem jön az Iparoskörbe, mert az ő udvarlója lakatos a műhelyben és ő a Műhelybe megy teára.

— Erre anyuka elkezdett veszekedni, hogy kétfelé nem jöhet gárdenak, hogy őt az Isten pont két ilyen lánnyal verte meg, hogy ő nem jön sehova, ha feldühösítjük, punktum!

— Ha kicsit el is hallgatott, utána még nagyobb hangon újakezdte. Végül is nagymama kijelentette, hogy majd ő elkíséri a kis Marcsát a Műhelybe, de neki ne teát adjanak, hanem kávét!

— Ez hát meglett volna. De a dísznótoron kötelező az estélyi ruha, — az volt hát a probléma, mit vegyünk fel? Nekem volt egy tavalyi ruhám, kiesit uszályos fehérselyem. Ta-

valy még az volt a divat, hogy a válltól hátrafelé ment két füvegő, az lengett hátul egészen a földig. Tetszik tudni, olyan sálszerűen. Ez azonban már nem divat. Addig gondolkodtam, míg kislöttem, hogy fordítva veszem fel a ruhát! A füvegős hátulját vettem előre s a két lógót csomóra kötve leengedtem. Így persze, elől magasan záródott és hátul volt a kivágása, de Isten bizony ennél szebb ruha nem volt a teremben. Mindenki kérdezte, honnan vettem a fazonját. Izé, most jut eszembe, a nagyságos asszonynak is van egy ilyen tavalyi ruhája, azt is szívesen átalakítandam az enyém szerint...

— Köszönöm! — csuklottam egy nagyot ijedtemben, — jó lesz az nekem úgy is, ahogy van!

— Hát nekem mindegy! — mondta Mancika elnézően és folytatta a mesét.

— Tetszik tudni, az Egylet elnöke nekünk rokon és a felesége estélyi ruháját is én csináltam. Valljuk meg az igazat, a magamét alakítottam előbb és bizony az elnöké ruhája még félkilenckor nem volt készen. A dísznótor meg kilenckor kezdődött. En már felöltöttem az estélyi ruhába, anyus is felkészült, de közben állandóan öltögtünk az elnöké toadeltjét. Apus is ajánlotta, hogy segít elszegni az alját, de vele inkább kapcsolatokat varratunk.

— No, kilenckor karunkra akasztottuk a ruhát, hogy visszük hazafelé, de útközben még be kell menni a fodráshoz ondolálatni! A fodráshoz két órát kellett volna várni, míg rámkérül a sor, de anyus feltalálta magát. Fogott egy forró vasat és kislötölte a hajamat, a segéd meg gyorsan megtuccolta az alját.

— Negyedtízkor értünk az elnöknéhez! Kombinében rohant elibünk, szidott, mint a bokrot: — A nehézség álljon belétek, de belém is, ha megegyeszer varrivalót adok! Az uram már üthagyott, előrement, nem várt meg, adjátok rám gyorsan azt a ruhát!...

— Hát gyorsan éppen nem lehetett ráadni a ruhát, mert csuda kövér asszony, a méregtől meg még jobban felfúvódott. Beleráztuk, gyömszöztük, tömködtük keservesen a ruhába, az apus-varrta kapcsok mind lepattogtak, — ott bevarrtuk a ruhát, mint a zsákot. Mikor aztán megnézte magát a tükörben, mindjárt megbékült: — Eszem a szivedet,

Mancikám, de szépen megvarrtad! Most aztán siessünk a vacsorára, mielőtt még a vén lókdő uram berugna! Meg hallom, van ott a dalárdában valami kislány is, akivel nagyon mezes-mázos.

— Az elnöknek kocsit hozatott. Beült ő a nagy terjedelmével, mellé anyus, nekem már alig jutott hely. Félábam a sárhányón maradt, de így nem lehetett becsukni az ajtót. Felszedtem hát az anyus cipőire, az alelnöknek meg berántotta az ajtót. Bum! Odacsipette a retikülje csattját, — az lepattant, megint nagy krallet!

— Végre megérkeztünk az Egyletbe. Az elnök úr már éppen a kis énekesnőt utalta, de ahogy meglátta a feleségét a marokra fogott esernyővel, úgy tett, mintha csak a büffét ellenőrizné. Felültette az asszonyt a főhelyre s mi is elhelyezkedhettünk, hála Istennek.

— Mindjárt akadt két gavallérom, igazi

finom úri emberek, — az egyik süteményt hozatott, a másik bort. A borból anyust is megkínálták.

— Mind a ketten rettenően mulattattak, tették a szépet. Az egyik pékségét a másiknak a nevét se érlettem. Pedig az volt az elegánsabb, más mindenki zakkóban volt, — ő jött egyedül szmokingban! Igaz, kicsit fényes volt a szmoking-nadrágja, de ez csak jól jött nekem, mert módomban állt fenntartani az ismeretséget. Megígértettem vele, hogy eljön hozzánk vizitálni s én majd kifordítom a nadrágját!

—Éjjel felé még anyusnak is akadt gavallérja! Az apus egyik hentessegédje felemelte székestől, úgy bizonyította be, hogy neki semmi felemelni egy félmarhát. A vágott borjút félmarokkal is megtartja!

— Hajnalban az alelnöknek mégis csak megverte a kis énekesnőt s ettől még a többi kap-

csok is lepatlottak róla, amiket apus varrt föl. Ugy ült aztán kabátban.

— A táncok közti szünetekben kis műsört is rögtönöztek, — engem is felkértek énekelni, de nem vállaltam. Inkább bemutattam egy spanyol táncot. Anyus is mondja, hogy csodamódon feltaláltam magam, mert tányért használtam dob helyett, csörgők helyett meg aprópénzt ráztam; a pénzt a végén egy nagy gesztussal odadobtam a nézők közé! Falrengető sikerem volt!

— Hajnal felé mindenki bespiccelt, a szakácsok is bejöttek a konyhából és nagy vájdlíngból marékkaal osztották a kimaradt hurkatöleket. A sült kolbászt meg k sorsolták és megkoszorúzták vele a nyerteseket. Anyusnak a nyakába is akasztottak egyet!

— Haikor mentünk haza és egy szó, mint száz: esoda multság volt. Örökre sajnálhatja a nagyságos asszony, hogy el nem jött!...

FIGYELEM! Négy hónap alatt
179.742 nyeremény
amelyek összértéke
412.282.200 LEI!

Tekintse meg ezt a tervet:

PLANUL DE TRAGERE AL LOTERIEI DE STAT PE CLASE					
LOTERIA 16		CONEXATĂ CU LOTERIA UNIUNII FUNDAȚIILOR CULTURALE REGALE		SISTEM MIXT	
70.000 NUMERE IN 3 SERII (210.000 LOZURI) ȘI 4 CLASE CU 179.742 CÂȘTIGURI					
CLASA INTĂIA			CLASA TREIA		
Tragera: 15 Martie 1938			Tragera: 15 Mai 1938		
Câștigurile întregii serii		Câștigurile întregii serii		Câștigurile întregii serii	
Câștig	Lei	Câștig	Lei	Câștig	Lei
3	1.000.000 - 3.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000
3	400.000	6	200.000	3	400.000
3	200.000	9	100.000	3	200.000
6	100.000	12	50.000	6	100.000
12	50.000	60	10.000	12	50.000
15	20.000	120	5.000	15	20.000
108	10.000	600	2.000	108	10.000
900	4.000	8400	228	900	4.000
10500	912	8400	228	10500	912
11550 câștiguri	Lei 20.556.000	9210 câștiguri	Lei 10.015.200	11550 câștiguri	Lei 22.971.000
Total 20.760 câștiguri în valoare de Lei 30.571.200			Total 20.760 câștiguri în valoare de Lei 32.986.200		
CLASA DOUA			CLASA PATRA		
Tragera: 15 Aprilie 1938			Tragera: 15 Iunie 1938		
Câștigurile întregii serii		Câștigurile întregii serii		Câștigurile întregii serii	
Câștig	Lei	Câștig	Lei	Câștig	Lei
3	1.000.000 - 3.000.000	3	1.000.000 - 3.000.000	3	6.000.000 - 18.000.000
3	400.000	6	200.000	3	2.000.000
3	200.000	9	100.000	6	1.000.000
6	100.000	12	50.000	24	100.000
12	50.000	60	10.000	36	70.000
15	20.000	120	5.000	90	20.000
108	10.000	600	2.000	150	10.000
900	4.000	8400	228	750	4.000
10500	912	8400	228	6300	7.000
11550 câștiguri	Lei 21.456.000	9210 câștiguri	Lei 10.015.200	42000	3.636
Total 20.760 câștiguri în valoare de Lei 31.471.200			Total 272.712.000		
PREȚUL LOZULUI inclusiv ANEXA:			67200		
Pentru toate 4 clasele Lei			223		
Pentru fiecare clasă Lei			15.321.600		
			49194 câștiguri		
			Lei 44.541.600		
Total 117.462 câștiguri în valoare de Lei 317.253.600					
TOTAL GENERAL: 179.742 câștiguri în valoare de Lei 412.282.200					

NE FUSSON EL A SZERENCSE ELŐL!

Az Állami Sorsjáték sorsjegye a kulcs a szerencse kapujához. Minden hónap 15-én, bárhol is tartózkodjék, éberen vigyáz Ön helyett a gazdagság felé vezető úton. Egész sorsjegy ára 800 lei osztályonként, Negyed sorsjegy ára 200 lei osztályonként, 200 LEI VÉL NYERHET EGY MILLIOT!

IDŐK SODRÁBAN

A húszéves Észtország

írta: Rády Elmér

A népek történetének századokkal mért távlatában egy-két évtized rendszerint csak muló epizód, amelynek szenvedései és örömei a legtöbbször nyomtalanul olvadnak bele a nagy történelmi események hullámvérésibe. Mégis vannak évtizedek, amelyek mélyebben vésődnek bele egy-egy nemzet lelkébe és a népi kifejlődés új perspektíváit nyitják meg. Most, amikor február 24-én Észtország függetlensége kivívásának huszadik évfordulóját ünnepelte, egy ilyen eseményekkel dús új korszak első két decenniumát zárja le. Mi, akiket az észti néphez a nyelvi és faji együtartozás szálai fűznek s a néptestvérség révén is együtt ünnepelünk a távoli rokonnéppel, ép úgy megértjük azt az örömmámort, mely az új Észtország népét most eltölti, mint minden öntudatos, szabadságszerető nemzet. Megértjük, mit jelent hét évszázad elnyomása után visszaszerezni a függetlenséget és szabadságot és új, határtalan távlatokat nyitni az önálló nemzeti élet fejlődésének.

Mennyi óserőnek, mennyi lappangó hazaszeretetnek kellett szunnyadnia abban a népben, amelynek szabadságát már hét évszázaddal ezelőtt megdöntötték és amelynek történelmében állandó keserű emlékként csak az idegen hódítók rabigája húzódik végig. Hiszen voltak évszázadok, amikor az észti nyelv csak jobbágykunyhók mélyére szorult vissza, amikor politikailag, gazdaságilag és kulturálisan teljesen az idegenek kénye-kedvének volt kiszolgáltatva, amikor gondosan óvakodtak, nehogy egy új értelmiség fejlődjen ki a jobbágyi sorsba taszított népi rétegekből. Az elnyomásban egymást felváltó német lovagrendek, a dán és svéd hódítók és az orosz csizma azonban mégsem tudták elfojtani azt a bujdosásba kényszerülten is izzó fajszeretetet, amely ennek a népnek lelkében a legnagyobb megpróbáltatások idején is ott élt s csak alkalmas pillanatra várt, hogy feltörjön és egy megacélozódott nacionalizmus szellemével újjáteremtse hazáját. Ki gondolta volna egy évszázaddal ezelőtt, hogy azok a lelkes férfiak, akik ártatlan parasztneséket és kedves népdalokat gyűjteni járják az eldugott kis észti falvakat, egy új nacionalizmus előharcosai és az ő munkájuk, az ő összegyűjtött népdalaik, az általuk versszakonként összeállított nemzeti eposz, a Kalevipoeg és a nemzeti dalosünnepek lesznek majd a kiindulópontjai annak a nemzeti újjáéledésnek, amelynek beteljesedése a husz évvel ezelőtt kikáltott önálló, szabad Észtország lett.

Amilyen megpróbáltatásokkal teli volt az észti történelem hét évszázada, éppen olyan küzdelmes volt a szabadság kivívása is. A cári birodalmat már a forradalom vihára szántotta keresztül, amikor az észti nép vezetői elérkeztek a pillanathoz, hogy régóta felfűzött vágyukat, a független Észtországot megvalósítsák. 1917 november 28-án, közvetlenül a Kerenszki-kormány bukása után, az észti nemzetgyűlés az államhatalom birtokosának jelentette ki magát és 1918 február 24-én, amikor az orosz bolsevista csapatok az előrenyomuló német haderő elől elmenekültek, kiáltványt bocsátottak ki az észti néphez, amelyben Észtországot önálló köztársasággá nyilvánították. Egy nappal a függetlenség kikiáltása után azonban már is megszállták az országot a német csapatok s a független Észtország gondolata már-már elveszni látszott. Az észti hazafiak azonban nem nyugodtak bele a történetekbe s otthon és külföldön serényen munkálkodtak, hogy a nagy célt elérjék. Megszervezték az észti védszövetséget, a külföldi hatalmaknál pedig Észtország elismerését sürgették. Ezekben a küzdelmes napokban a történelmi események jöttek egyedül Észtország segítségére. A nyugati német front ekkor omlott össze, Németország már-már forradalom előestéjén állott s a német kormány 1918 november 11-én kénytelen volt a Balti-tartományokat kiüríteni. Észtország ismét szabad lett, de a nagy megpróbáltatások csak ezután következtek el.

A bolsevizmus világhatalmi törekvései ekkor

már éledezni kezdtek és a szovjet urai maguké-
vá tették a nagypéteri elvet, hogy Oroszország
kapuja Nyugat felé a Baltikum birtoklása. A
bolsevista hódítóhadjárat megindult Észtország
ellen s a szovjetcsapatok 1918 november 22-én
átlépték Narvánál az észti-orosz határt. Decem-
ber 16-án már Rakvere városát szállták meg,
december 22-én pedig Tartut. A következő év
januárjában az orosz csizma már végigtaposott
az ország kétharmadán s a vörös nagyvezérkar
csapatai husz kilométernyire állottak a fővárostól.
Január 7-én kezdődött meg a komoly ellen-
állás és egy évig tartott az észti nemzet szabad-
ságharca, amelyben fegyverrel kezében, kemény
küzdelem árán kivívta függetlenségét. Január
7-én az észti harcosok a testvér finn nemzet ön-
kényes csapataival a keleti és a déli fronton egy-
szerre kezdték meg az általános támadást, hős
küzdelemmel tizenkét nap alatt felszabadították
az ország északi részét. A déli fronton azonban
tovább tartott a harc, de néhány hónap alatt az
orosz csapatokat itt is egész a Duna vonaláig
nyomták vissza. A támadások és ellentámadások
még csaknem egy esztendőig húzódtak el, mert
az orosz hadvezetőség mindent megkísérelt,
hogy megtörje a hős észti csapatok ellenállását
és az orosz világhatalmi politika szempontjából
oly fontos Baltikum uralmát biztosítsa. Az
utolsó véres elhárító harc december végén ismét
a már annyi harcot látott narvai erődítmény
körül folyt le s oly véres arányokat öltött, hogy
Narvát az „észti Verdunnek” nevezték el. A hős
ellenállás azonban meghozta az eredményt,
Oroszország 1920 január 3-án fegyverszünetet
kötött s február 2-án aláírták a tartui békét,
amelynek értelmében Oroszország elismerte
Észtország függetlenségét.

Sokan szeretik azt mondani, hogy az észti
nemzet függetlenségét csak a világháború kime-
netelésének köszönheti. Nos, ez a hős szabadság-
harc a függetlenségnek, a haza földjének fegy-
veres megszerzése egy második honfoglalás volt,
amelyet az újjászületett észti nacionalista nem-
zedék hajtott végre. Amikor évszázadok után
ismét sikerült visszaszerezni Eesti ősi földjét,
gondoskodni kellett arról is, hogy itt a világ-
hatalmi érdekek ütközőpontján meg is őrizzék
azt. 1920 június 15-én született meg az észti al-
kotmány, amely hivatva volt a kis ország fejlő-
désének irányát megszabni.

Európán ekkor száguldott végig a wilsoni
doktrinér demokrácia áramlata, s az amerikai
elkészt humanista professzor szelleme rányom-
ta bélyegét az új Európa ujjonnan született álla-
maira. Észtország sem tudta kivonni magát a
koráramlatok sodrából, s az észti alkotmány
éppen olyan merev papírforma lett, mint a többi
háborúutáni alkotmány. Az elkövetkező évek
azután bebizonyították, hogy ez a könyvszagu
életidegen demokrácia, amit az amerikai profes-
szor elképzelt, ép úgy nem állja meg a helyét az
észti országokban sem, mint ahogy Németor-
szágban is fel kellett számolni a weimari rend-
szert. Az első radikális észti alkotmány minden-
esetre jó volt arra, hogy a bolsevizmus szom-
szédságában radikális elveivel kihuzza a bolse-
vista propaganda mérgefogát. De a merev libe-
rális demokráta alkotmány hiányosságai már az
első években megmutatkoztak s az orosz határ
felől átszivárgó bolsevista agitátorok meglátták
azokat a fogyatékosságokat, amelyekben keresz-

Mindenkinek, ahol csak tehetem ajánlom a Gastro D gyógyszert

írja nekünk többek közt Raffa Ede mészáros
Rovinéből, majd folytatja:

„Mindenekelőtt köszönetet mondok a küldött
Gastro D. gyógyszerért, amely betegségemből ki-
gyógyított. A gyomromban és az epémben voltak
már évek óta fájdalmam, étvágyam nem volt és
ha ettem is valami keveset, az sem esett jól, úgy
lesoványodtam. De amikor a Gastro D-t kezdtam
szedni, fájdalmaim megszűntek, jó étvágyal
eszem és már hiztam is egy pár kilót. Ismerő-
seim és rokonaim megcsodálták a gyógyszer
gyors hatását. A Gastro D-t mint kiváló gyó-
gyszert mindenkinek a legmelegebben ajánlhatom,
ez gyors és biztos gyógyulást eredményez. Kérem,
szívekedjenek egyelőre 8 üveg Gastro D-t kül-
deni postafordultával és utánvétellel. A gyó-
gyszert sokan várják — az ismerőseim és roko-
naim, mert mindenkinek, ahol csak tehetem,
ajánlom a szenvedőknek e gyógyszert.

Fenti levélhez bármilyen kommentár felesle-
ges.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és dro-
gériákban vagy postán megrendelhető 135 lei
utánvét mellett Császár E. gyógyszerárának,
București, Calea Victoriei 124.

túl a fiatal észti állami élet ellen megindíthaták
a hadjáratot. Az 1924. évi bolsevista puccs-
kísérelt azonban felnyitotta az észti vezető kö-
rök szemét s Észtországban is megindult ennek
a gyökértelen demokráciának a felszámolása.
Az észti politika egyre határozottabban haladt
jobboldali irányban s az észti nacionalizmus
vezetői lépésről-lépésre készítettek elő a talajt
az alkotmányreformra. 1933-ban sikerült az első
alkotmányreformot megvalósítani, amelynek
alapján 1934 márciusában az észti felszabadítási
mozgalmak egykori vezére, Páts köztársasági
elnök bevezette a tekintélyuralmat, amelyet az-
után arra használt fel, hogy az országot terv-
szerűen rávegye a rendi állam alapjaira. Öt évi
diktatura után, 1937 augusztusában született
meg a legújabb észti alkotmány, amely bevezette
a rendi képviselői rendszert s az egész állam-
életet a szociális szolidaritás nagy gondolatára
építette fel. Az új észti nacionalizmus abból az
alapvető tételből indul ki, hogy az egyén jogai
az állami közösségből folynak s ebben az elv-
ben egyesíti az individualizmus és univerzaliz-
mus kívánalmait.

Ezzel az új észti alkotmánnyal, amely a hu-
szadik jubileumi esztendőben lépett életbe, Észt-
ország biztos alapokra helyezkedett. Átküzdötte
magát a belső bizonytalanságok évein s a füg-
getlen és szabad Észtország két évtizeden keresz-
tül megmutatta, hogy az észti nép a megpróbált-
atások között, világpolitikai érdekek ütköző-
pontjában, egy világnézeti küzdelmekben hanyó-
dó új Európában is megtalálta azt a helyes és
egyedül életformát, amelyben népi értékei ki-
fejlődhetnek.

A kis Észtország még valamiben mutatott
példát a világnak: abban, hogy miként lehet
eredményesen megoldani a nemzetiségi kérdést,
hogyan lehet olyan kisebbségi viszonyokat te-
remteni, amelyek közepette minden nemzetiség
békésen, nyugodtan él az állam keretei között.
Az észti kisebbségi kultúraautonomia, amelyet a
legújabb észti alkotmány is sértetlenül átvett,
örök példája marad a kisebbségi kérdés tökéle-
tes megoldásának.

Ez a kisebbségi autonomia kizár minden
asszimilációs törekvést. És ebben a gondolatban
Észtország tulajdonképpen megelőzte a nyugati
nagy államokat, amelyek most kezdik belátni,
hogy az az igazi nacionalizmus, amely saját
népi állományát nem más népek rovására, ha-
nem saját belső erőinek fokozásával akarja
elérni.

Észtország jubileumi ünnepségén minden
kulturnemzet együtt örül az észti néppel és
együtt ünnepli a szabadság és igazságosság dia-
dalát. Mi magyarok pedig kétszeresen is ünne-
pelünk, amikor a távoli északi rokont köszönt-
jük ezen a napon. Elagu Eesti!

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros közepén fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

VONAL

Írta: DALLOS SÁNDOR

Legelőször akkor találkoztam vele, mikor tizenhétéves voltam. Vérben rotyogott a világ, a házak csupa aggodalom voltak, már elszaporodtak a bénák, a vakok, a csonkakezüek s a férfiak sirva fakadtak az asszonyi szépségek előtt, mintha siralomházban lennének s reggel jönne értük a porkoláb. Mikor a fiataloknak rikató íze volt s eszöndes otthoni vacsorák megteltek hívó, álombeli ígérettel. Litániákat tartottak akkor esténként az esetetekért s mindegyikért három Miatyánkot, három Üdvözlöt imádkoztunk.

— Könyörögjünk Kiss Lukács alsószeri gazda lelkiüdvéért...
— Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben...
— Könyörögjünk Papp Gáspár alsószeri gazda lelkiüdvéért...
— Mi Atyánk...
— Könyörögjünk Bors Imre ifjú legény lelkiüdvéért...
— Mi Atyánk...

Egymásután. Május volt, talán tizenhétben. Akkor már vagy ötven név összegyűlt s a késő estébe nyultak bele az imádságok, százötven Miatyánk és százötven Üdvözlöt. A templom fölizzott, forró volt, lélekzettel, sóhajjal és fájdalommal teli. Béna kétségbeeséssel, feleségek, anyák, menyasszonyok sirásával, kezük összekulcsolt és kapaszkodó görcsével teli. Soha el nem felejttem. Nehéz, paraszti párától volt súlyos a templom, az oltáron két gyertya égett pislákolva s a könyörgések verték a falakat, mint ezer tenyér. Estéről estére, több mint két esztenedeje már. Így éltünk tizenhétévesek, ötvenévesek és az asszonyok és a lányok. A falu és falvak és az egész ország. Talán egész Európa. Így tombolt a halál és bizonyos, hogy se azóta nem tudtak olyan szerelmesek lenni az emberek, mint akkor. Olyan izzók. Olyan jók. Olyan remegők. Olyan fájdalomtitan boldogok.

Mondom, ebben az időben láttam először. Neve Olga volt, azt hiszem, bizonyosan meg nem tudom mondani. Nyaralt ott nálunk valakinél. Összesen volt tizenhétéves. Fekete haja, sudártermetű, ivesnyaku, csodaszép. Megtelt vele a falu, az ablakok tükre szinte megőrizte az alakját s a sok orgona fel az uton, mind hasonlított hozzá. Reggel, délben, este mindig ott voltam körülötte. A házuk körül. Leselkedtem rá a kereten, virágokat loptam neki éjszakákon, verseket irtam hozzá, imádtam. Bizonyos, hogy meg tudtam volna halni érte.

— Maga a legszebb.
— Igazán.
— A legjobb.
— Nono.
— Hogy is lehet valaki ilyen szép? Valóságos csoda.

Nevetett. Kaplonyi főhadnagy udvarolt neki, mert akkor katonák voltak nálunk, mindenféle katonák voltak s Kaplonyi főhadnagy a legszebb tiszt volt. Ő vitte két hét múlva a menetszádot, de utáltam, szívből utáltam a szép férfias fejét, az izmos testét s kívántam, hogy löjjék agyon, ahogy kiteszi a lábát a harctérre. És irigyeltem, hogy hős lehet s megjárja a hőst.

— Ne hallgasson rá — mondtam Olgának.
— Nohát!
— Csak elcsavarja a fejét
— Valóban.
— Csak hencseg itt, de csak Pestig megy a menetszáddal, ott átadja másnak s maga ott marad. Pesti nőknek udvarol.

Mérges lett.
— Jegyezze meg, hogy Kaplonyi főhadnagy hős s maguk meg, kis kölykök, tanulják csak a leckét. Mit akarnak maguk? Partiképesek maguk? Diákok. — Ezt lenézve mondta. — Ha tudni akarja, Kaplonyi főhadnagy elvesz engem. A menyasszonya vagyok.

Elémvágta a balkezét.
— Látja?
Jeggyűrű volt rajta.
— No?

Ott voltam, mikor Kaplonyi főhadnagy bucszkodott. Állt a vonat előtt. Körülötte forrongott a peron, előtte a lány s csak egymást nézték. Késő este együtt láttam őket bejönni a hegyek felől, egyetlen szót sem szóltak, csak mentek némán összekarolva egymás mellett. Most láttam, a lány szája cserepes, a szeme fakó. Állt csak és nézett a férfira rémülten, fájdalomosan és gazdátlanul. Egymást nézték és nem tö-

rődtek semmivel. A bevagionozást a zászlós intézte. A nap erősen sütött, félhárom volt délután, az árnyékuk tömpe folt mellettük, mint egy virágcserep. Olyanok voltak, átjártak, teljesek, gyönyörűek, emberfelettek, mintha az ég kékjén állottak volna üvegéből. Kész volt a bevagionozás, a zászlós jelentette.

— Jó — mondta a főhadnagy.
Fölment a vonathoz, lehozott egy fél patron-táskát, odaadta a leánynak.

— A kezébe adom, legyen a magáé, — mondta. — Mintha én lennék, úgy vegye. Tegye az ölébe, gondolja: a fejem. Ezzel voltam először a harctéren...

Odaadta, mintha valóban a testét adná át.
— Vigyázzon rá...

Ráhajtotta a fejét a lány kezére s úgy maradt sokáig. Percekig. Csókolta vagy csak az agyába égette bele a lány érintésének az emléket? Aztán felszállt, elindult a vonat s hogy tekintetük szétvált, ez olyan volt, szinte hangos és rikító, mintha egy friss vásznat repesztenének ketté. A szomszéd faluig látszott a vonat, odáig a lány nézte. Akkor megfordult és elindult

A Szent-Háromság dicsérete, intelemmel

Írta: Horváth Bécia

Atyám, teremtő Atya-Isten,
Megváltó drága Kisdéd,
Szent-Lelked lángja lelkesítsen
Legyek veled felidséd.

Te vagy a torkolat s a kezdet,
A partokat te átsáds,
Kegyelmed bő vizét ereszted,
Kezdetlen áradás vagy.

Atyám, magadtól vagy magadnak
S Te aki vagy Atyánktól,
Te röpködő tüzes Galamb vagy,
Vállamra szállni bátor.

Belül vagy minden műveidben,
Belül vagy, nem bezárva,
Te minden tettem türed itten,
De mégsem lettem árva.

És minden műveden kívül vagy,
Kívül vagy, nem kizárva,
Kegyesen hallgatkozó fül vagy,
Figyelsz a sár fiára.

Atyám, teremtőm vagy te bennem
És kivülem Király vagy,
Uram, hol is lehetne lennem,
Ha nem takar be szárnyad.

Lelkem tehozzád felrepülne
S nem láthatom lakásod,
De töled bárhogy menekülne,
Mindenhol megtalálsz.

Mert üldöz engem a kegyesség.
Kerek világon üzöl,
Hogy lelkem tűzbe ne vessessék,
Te üldözöl a tűzből.

Kérlek nagyon, már fogj el engem,
Kérlek, többé ne kérjek,
De lássam Benned egyre szebben
Hármasan Egy Személyed.

Most következik az intelem:

A Szent-Háromság dicsértessék,
A szolgák Atyjüket szeressék,
Dicsőítsék Jézus drága testét,
Szálljon belénk a Szent Hevesség,
S az Isten Anyja dicsértessék,
A szentek és a szerzetes nép,
Az édes Egyház, édes Egység,
A Pápa is mind dicsértessék.

S tanuljátok a költő versét,
Elméték benne édesedjék,
Szívetek szépen édesedjék,
Mert ébred már az édesebb lét!

a falu felé. Sápadtan és üresen ment, szinte vonszolta magát. Csak egy szürke, árva test. Este meglátogatott bennünket, éppen tejet ittam, üveg pohárból, hideg, nyers tejet. Szokott hozzánk jönni. Leült. Ahogy fült, sirva fakadt. Zavarba jöttem és szerettem volna jó lenni hozzá, mert megszerettem őket s láttam, hogy ami az állomáson történt, a világon a legszebb. Néztam. Talán akkor lettem férfi?

— Olga — mondtam neki s hozzá akartam nyulni a kezéhez, de eszembe jutott, hogy arra tette rá Kaplonyi főhadnagy a kezét, hát azt nem szabad érinteni, mert bizonyára őrszi, hát csak a karjához értem. — Olga, igyék egy pohár tejet. Jó hideg és csupa zsir...

S eléje toltam egy tejes poharat.

Ez egy.

Másodszor itt láttam Pesten, ezerkilencszázhuszonhat tavaszán, pontosan kilenc év múlva. Ott ültem az Andrássy-uton, van ott egy uridivat-üzlet, ott. Szoktam ott ülni és bámulni a holmikát. Csavargó voltam, kóbor ember és mindig éhes, mint a kóbor kutyák. Reggel három kofakosarat cipeltem ki a Lehel-piacra, a keresetemből volt még, a tél miatt nem kinzott az aggodalom, így azt csináltam, amit legjobban szerettem: néztem a forgatagot, a nőket s álmodtam. Ez a legszebb. Megütött a főnyeremény. Talált pénz. Remek ruhák.

— Bocsánat hölgyem, van egy jachtom a Dunán, kétszobás, gyönyörű jacht, partnernőt keresnek a fekete-tengerig és vissza. A motor háromszáz lóerős, sebesség átlag nyolcvan kilométer, föl vagy le, egyre megy... tudja, milyen gyönyörűen habzik a víz... és az alkonyatok... kis halászcsonakok és falusi nóták a partokon... jöjjön velem...

Fene egye meg, így bolondítja magát minden ember, másként talán ki sem lehetne bírni az életet, mindig az hűz és az tart meg, ami távoli s akkor is ott az Andrássy-uton, a legszebb és legelérhetetlenebb nőknél magamban:

— Bocsánat hölgyem, van egy jachtom a Dunán...

Ilyenekkel tékoztam erőt, időt, nyaffadt álmodó, sajnáltam magam, pedig az egész megpróbáltatást le is nézhettem volna. Nos, mondom, ott ültem s akkor odagördült egy szép szürke nyitott autó, az akkori divatos Steyr, szögletes orru s egy remek férfi társaságában, szikrázó eleganciával szállt ki kilenc esztendő után Olga. Nem volt feleség, ezt éreztem; csupa fölény, csupa méltóság, csupa elérhetetlenség. Törtetlen még és győzedelmes.

— Ejnye — mondtam és félrekaptam a fejem, hogy meg ne ismerjem, de aztán kinevettem magam, mert egyhetes szakállam volt, gyűrött celtruhám s a szám repedt, mert tegnap verekedtem és megütöttem. Kilenc esztendő így ment el neki és nekem, abban a pillanatban úgy éreztem, mintha valahol fölöttem felütnének egy hatalmas könyvet s egy roppant kéz fányi tollal jegyeznék: Kilenc esztendő, álmodások, negatív erők, passzivitás, csavargóruha, találkozás — kész. Dátum, aláírás: az életem. Soha világosabban nem láttam magamat, mint akkor, hogy elhullajtom az életemet s minden utcasarkon és minden átalúton elveszik belőlem egy darab. Csak néztem azt a bitang nagy autót s Isten tudja, mi járhatott az eszemben, valami düh, valami dac, valami gyűlölet, valami groteszk és pofoncsapó fintor, mert mikor kijöttem s a kereskedő egész az autógig kísérté őket, odaléptem a szakállas arccal, a pénz akkori bőségében odaléptem s azt mondtam:

— Kérem szépen...

Truccból kéregettem s a kereskedő dühös lett.

— Menjen innét, micsoda szemtelenség! Bocsánat, igazgató ur.

De az intett:

— Hagyja csak.

Nyult a zsebébe, hogy ad, rendes ember lehetett, a nő lépett fel az autó lépcsőjén s visszanezített, rámtelített s elsiklott rajtam érdektelenül a tekintete. Micsoda találkozás — vágott az öntudatomba, szinte beleszurt agyamba a fájdalom s eloldalgottam.

Felémelyedett a gyomrom az egész esettől, eszembe jutott Kaplonyi főhadnagy, a bucsuzás, és az este nálunk — régen elfeledtem már az egészet. Könnyű öntötte el a szememet.

— Tejet adtam neki — mondtam mentem ben. — Tejet adtam neki vigasztalásul. Micsoda ostobaság.

S szégyeltem magam a város fényességében a pohár tej miatt. Az autó úgy röppent végig az

Testvér!

Részvesztele az Eucharisztikus Világkongresszuson?

Indulás május 24-én.
Visszaérkezés május 29-én.

Különvonatok, utlevél nincs.

Részvételi díj:

Brassóból	1756 lei
Marosvásárhelyről	1547 "
Kolozsvárról	1402 "
Temesvárról	1293 "
Szatmárról	1322 "
Nagyváradról	1228 "
Aradról	1228 "

Jelentkezés és bővebb felvilágosítás minden plébánián.

uton, mintha szárnyai nőttek volna s a dicsőségbe szállna. Az elérhetetlenségbe és a fénybe.

Ez kettő.

Harmadszor most találkoztam vele, négy órával ezelőtt. Ültem a villamosban, néztem egy plakátot s azon gondolkodtam, mi lesz az ebéd és hogy ebéd után tovább dolgozom. Egy páholyban ültem s ahogy véletlenül oldalt pillantottam, az oldalulésen, nem messze az ajtótól, ott ült a nő, akit legutóbb egy egy autó lépcsőjére fellépni láttam s ezelőtt kilenc esztendővel buszuzni Kaplonyi főhadnagytól. A távolság tizennyolc esztendő. Retikül volt az ölében s maga elé nézett át az ablakon. Már asszony volt. Harminchatéves. Igen. Az volt az érzésem, van két gyermeke. Az ura olyan négyszáz pengőnyi fixfizetéses lehet. Negyvenötéves. Lakás: két szoba, polgári butorok. Csend. Megszokottság. Egyforma mindennapok. A hálóban ruhaszekrény és az íróasztalon tapper. A gyerekek iskolában vannak, a lány takarit odahaza. Nem: főz. Paradicsomleves lesz, kelkáposzta-főzelék fasirttal s tegnapi maradt tortaszelet. Ült ott az asszony, homlokán az elmúlt tizennyolc év. Minden vonás megvolt az arcán, csak nem fénylőtt és nem árasztott el semmi kihívást. Eltűntek róla a csodák s maradt az arc. Már tudta, ő is tudta: az illúzióknak vége, az újakezdésnek, a mersznek, a hitnek és a szárnyalásnak. A reménykedésnek és a fényes kódnek, a boldog részegségnek a világtól, érzésnek és megújulásnak, a léleknek vége. A lélek kialudt, mint ahogy kialusznak a csodálatos esteli felhők. A számológép ketyeg: hétfő, kedd, szerda, csütörtök... És megint és újra és mindig ezután.

„... a főhadnagy lehozott egy fél patron-táskát, odaadta a leánynak:

— A kezébe adom, legyen a magáé — mondta. — Mintha én lennék, úgy vegye. Tegye az ölébe, gondolja: a fejem. Ezzel voltam először a harctéren...

S a litániák:

„— Könyörgünk Kiss Lukács alsószeri gazda lelkiüdvéért... Könyörgünk Papp Gáspár alsószeri gazda lelkiüdvéért...”

Olyan furcsa volt ez az egész. Én mentem haza a feleségemhez és békés voltam és nyugodt, a munkámon gondolkodtam, ő kinézett az ablakon s fogalma se volt az egészről, hogy látom itt és meglesem és tizennyolc év távlatából egy idegen és egészen más ember, mint aki tizennyolc évvel ezelőtt voltam; mégis két ismerős.

Igy utaztunk tíz percet talán, akkor egy megállónál leszállt s a villamos mögött sietett át, kezében a retiküljével s egy autóbusszal, amelyik rohanva jött s amelyet nem tudott kikerülni, elvágta és legázolta. Egy pillanat volt az egész, megperdült a levegőben, sikított és nem láttam tovább. Perce még előttem ült s most halott. Nagy csödélet támadt, leugrottam, hogy odarohanok, de az embergyűrű szélén megálltam s nem mentem be, hogy megnézzem: meg akartam az emléket tartani. A litániák jutottak az eszembe s összefogtam a kezem:

— Könyörgjünk...

Fohászodni akartam, de láttam, nem is tudom a nevét.

Mindössze négy órája ennek s most alapjában nem is tudom, mit akarok ezzel az írással. Mert nem novella, nem, csak egy történet, egy görbéje az életnek, igazán, de igazán csak egy: ~~vonal~~.

A farsang történetéből

Utolsó napjait éli az idei farsang. Az álarcos bálok tarka-barka világában rendre felvonulnak a bohókás *Pierrot*-k és *Pierrette*-ek s mint más évszázadok óta annyiszor, úgy az idén is megjelenik és pajkoskodik jellegzetes öltözetében hol itt, hol ott a vidám *Harlequin* és az ő hűséges társa, a naiv és bohó *Columbine*. E néhány sorban most a farsang szeretetreméltó gavallérjáról, a fejét mindig huncutságo-

relmes és állandóan zavarba esik, mikor urának vagy saját magának számat kell adni valamiről, — némileg olyan, mint Davus és Syrus a latin vígjátékban, vagy Leporello a modern operában.

A régi olasz vígjátékokban két változatlanul népszerű alakkal találkozunk állandóan: az egyik a most emlegetett *Arlecchino*, egy tökkel ütött fajankó, valószínűleg az olasz Bergamo város polgárait akarja jellemezni, akik abban az időben nevéstégesen korlátozott észjárásukról voltak ismeretesek, — a másik pedig *Brighella*, egy pajkos, furfangos cselédleány.

Régi francia írónál ennek az *Aricchino*-nak többek közt ilyen változatú nevei voltak: „herlequin”, „herlekin”, „hierlekin”, „hellequin” és „hellekin”, amiként ama nagyszámú félelmetes manók egyikét nevezték, melynek a középkorbeli Európa tulságosan babonás parasztságát bizonyos névtelen retteggéssel töltötték el.

Az alsólatin „harlequinus”, a most említett ófrancia változatok, az olasz „alichino”, a régi angol „berlething”, nyilván mind ugyanazon értelemmel a középkorbeli ördögöt vagy démoni lovaszt jelentik. A francia szinpadon a XVI. és XVII. századokban már eredeti jellemvonásai nem a gyász és a bánat, hanem a humor és a guny. *Arlecchino* már ide mint *harlequin* tette be a lábát 1585-ben.

Harlequin az angol közönség a XVIII. század második évtizedében kezdte megismerni *Rich-nek*, a *Lincoln's Inn Fields Theatre* akkori igazgatójának személyében, kit az angol pantomimika atyjának tartanak. Tanulatlan ember, egyszerű színész volt, afféle szegény ördög, kinek azonban a szinpadí mókázásai olyan általános tetszést arattak és színházát annyira felvirágoztatták, hogy ennek láttára 1723-ban egy másik rivális színház, a *Doury Lane dr Thurmond*-dal egy „*Harlequin dr Faustus*” című bohózatos darabot íratott. Ez volt az első angol „pantomime.” Amde *Rich* sem hagyta magát, hanem válaszul egy másik darabot írt, melynek címe volt: „*The Necromancer, or the History of Dr. Faustus*”. Sikere nagyobb volt a versenytársánál.

Ma pedig már *Harlequin*, vagy nevezük így: *Arlecchino* szerle a művelt világon a farsangi mulatozásoknak egyik elválaszthatatlan alakja. Ott kell lenni neki mindenütt, ahol jókedv és vígság terem. S aki egykor — mint láttuk — sok évszázaddal ezelőtt csak gyászt és szomorúságot jelentett a köztudatban: álarcos báljainkon ma már a fesztelen vidámság és gondtalan kedély megtetesülése. Zs. B.

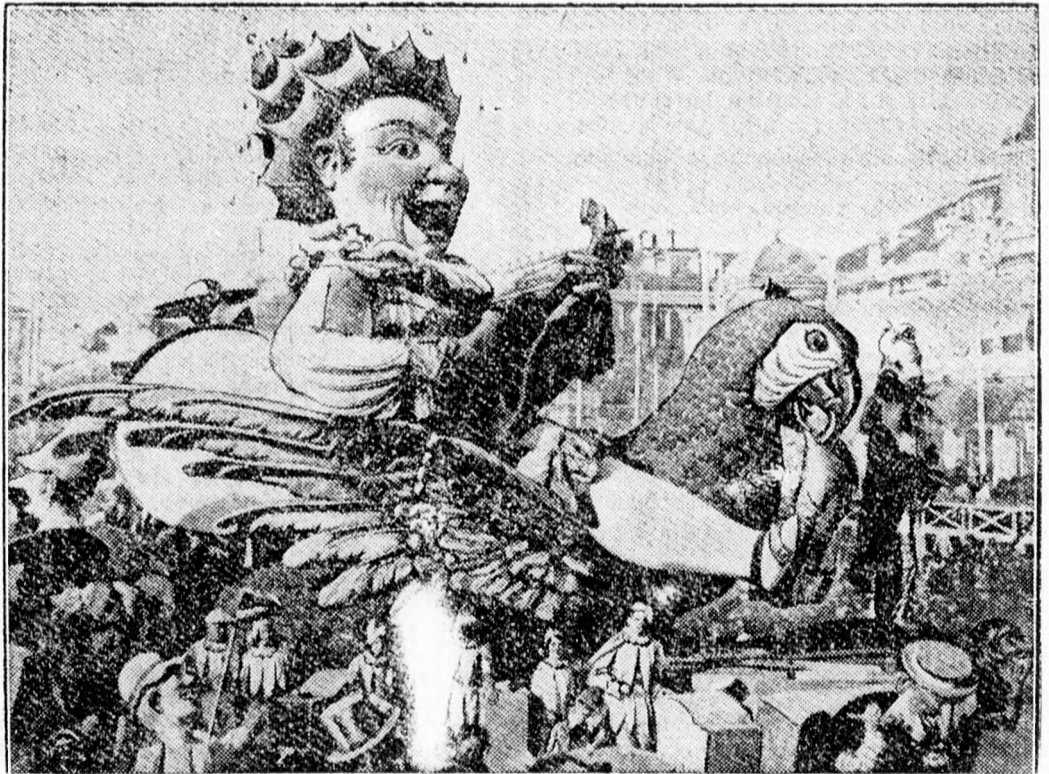

Porcellán Harlekin 1740-ből.

kon törő *Arlecchino*-ról fogok megemlékezni, aki olyan közeli atyafiságban van a régi francia költemények és legendák népszerűvé vált *Harlequin*-jével.

Az idősebbik *D'Israeli* „*Curiosities of Literature*” című művének 1839-iki kiadásában felemlíti, hogy az egész *harlequin*-fajnak az anyja és dajkája Olaszország — és hogy eredeti neve, az *Arlecchino* más országokban érdekes változásokon ment át. Az olasz szó maga csupán újjáépzése a régibb olasz „alichino” szónak, mellyel *Alighieri* *Dante* „*Inferno*”-jának huszonegyedik énekében találkozunk, mint a tíz démon egyikével és rokona az ófrancia „*halequin*”-nek, vagyis egy rossz szellemnek.

Az olasz démon, *Alichino* a pajkos *Arlecchino*-vá változott át, aki *Marmontel* szerint a bergamói szolgaleányt: a naivság és ostobaság, a ravaszság és természetes humor jóízű vegyülékét jelképezi, aki mindig fülig sze-

A negyvenedik nizzai karneválra felvonul Karnevál hercege.

Asszonyok dolga

Milyen lesz a tavaszi divat?

Érdekes tavaszi kalapmodelleket készítenek. Divatosak a turbánok, a fekete zikószalmából készült kalapok épp úgy, mint a grosgrain anyagból készült egész virágkalapok. Virágkalapokat fognak viselni, amelyek orchideából, gradeniából és mindenféle egyéb virágokból készülnek, egészen keskeny szalaggal a fejhez erősítve. Divatos lesz a bojt is a szalmakalapokon. A kalapokat élénk színű szalagokkal díszítik és nagyon sok virággal. Nagyon divatos és tavasziak pl. a jácint a kalapokon. A szalagokat, a karimás kalapokon néha a fátlyol is helyettesíti. Már azért is a fátlyol mellett szavazunk, hölgyeim, mert tavasszal sokkal érzékenyebb az arc bőr és nem árt az arcnak a mindig áldásosan tarkaró kalapfátlyol. Divatosak azonkívül és sikkesek a pasztellszínű filckalapok is. Egyelőre ezek a karimás filckalapok a legdivatosabbak. Divatosak az egyenes karimákkal ellátott régimódi kalapokra emlékeztető zsirardi kalapok is, ezek azonban nem mindenkinek állnak jól. Még keményített túllból is készítenek egészen különösen sikkes zsirardi formát! Tavaszra a bolero mindennél divatosabb lesz. Sikkes kis tavaszi szövetrohák készülnek boleróval. Két ilyen tavaszi boleros ruhát említnék meg. Az egyik sötétkék tavaszi boleros ruhának, sötétkék piros sötét selyemű volt és ugyanebből az anyagból volt bérelve rövid kis boleroja, amelyet duplasorosan díszítettek egészen apró piros gombocskák. A másik ruhának fekete hólos szoknyája volt, boleroja pedig egészen

finom zöld-fekete csíkos szövettel készült, amelyre aranylevél volt kítűzve kis redapplikált színes kövekből készült apró gyümölcsökkel. A két másik kosztüm, amü megemlítnék, kabáttal készült. Az egyik szürke, kék-kocás szonya, rövid bolerohoz hasonló sima kék kabáttal. A másik kosztüm pedig sima sötét-zöld szoknya, zöld-és szürkecsíkos nagy reverű kabáttal. A ruhák közül két modell tetszett. Az egyik fekete nehéz selyemből készült szövetszerű ruhának hátrésze teljesen simán, míg elől boleroszerűen volt elkészítve. A szoknyával egybedolgozott, fekete-fehér, apró mintás derék rész adott tavaszi jelleget a nagyon sikkes toalettnak. A másik toalett sötétkék, szintén szövetszerű selyemből készült boleros ruha vöröses pasztellszínű, guvrírozott muszlin derékrésszel és ugyanilyen pasztellszínű escharpszerűen megkötött szalagövével nagyon sikkes volt! Megemlítnék még a sötétkék muszlinból készült plissészoknyás rendkívüli fiatalos délutáni ruhát, amelynek ujjarésében is egy plissézés volt bedolgozva. rákvörös és sötétkék megkötött escharpjával, valamint a boleroját is egy apró rákvörös gyöngyökkel kivarrt virágocskák díszítette. Kis zöld gyöngyből gyönyörűen kidolgozott levélkékkel, amelyek rendkívüli üdén hatottak. Ezek a plissézéi elkészített muszlin délutáni ruhák lesznek a tavasz leglátogatottabb és legsikkesebb toalettjei. úgy feketé, mint sötétkék muszlinból, színes díszítéssel elkészítve.

A konyha körül

*

A közölt receptek közös sajátossága, hogy soká frissen maradnak. Készítjük azokat türelemmel és gondval és akkor helyettesítik a drága teasüteményt. A tepsiben egyben süttött süteményt mindig hidegen vágjuk fel egyenletesen vékonyra éles késsel. A tepsit gondosan kenjük ki vajjal, ha kell lisztezzük, de ne kenjük olvasztott vajjal, mert odaég a süteményünk. Ha a tepsiből melegen szedjük ki a süteményt, akkor egészen lapos tálcára helyezük és ne egymásra. Süteményt csak hűvös, szellős helyen és dobozban tartunk. Sima nullásliszttel és szitált porcukorral süssünk. Ha kemény tojásahabra van szükségünk, a legjobb minőségű tojást kell vennünk. Ügyeljünk a különféle lekvárizsokra. Például csokoládés süteményhez finom a ribizke és málna, amelynek nem szabad magosnak lenni, linzerféle a baracklevárt kívánja. A csokoládémártógurmat mely edényben készítsük el a kellő sűrűsége, fogó segítségével mártjuk be a bevonandó süteményt és tegyük a deszkára száradni. Ha a gyurma hűl, újra óvatosan felmelegítjük, ha kell, kissé hígítjuk. Kekszet (nagyon finom és megbízható receptet közlünk) úgy tehetünk változatosabbá, hogy egyesek felét csokoládéba bemártva készítjük, vagy kettőt krémmel összeragasztunk.

Szúrjunk porhanyós süteményt különféle formákkal. A formát lisztbe mártjuk, hogy ne száradjon. Süssünk próbát és ha lágy lenne a recept szerinti tészta, amit a felhasznált vaj, vagy művaj okozhat, kevés liszttel szilárdíthatjuk. Tojásfehérje helyett kenjük a sütemény tetejét elhabart egész tojással. A sütő mindig alaposan előmelegített legyen és legalább 5-6 percig ne nyissuk ki.

Receptek:

Porhanyós kenyér. Kikeverünk 14 deka cukrot, 10 deka vajat és 4 tojássárgát. Hozzáadjuk fél citrom levét, egy citrom lereszelt héját, 5 deka eldarabolt diót, végül 20 deka lisztet és 4 tojás habját. Vajazott, lisztezett püspökkenyérformában sütjük egy órát lassú tűznél.

Édes keksz. Deszkán gyúrunk össze 56 deka lisztet, 25 deka cukrot, 3 deka vajat, masfél deci sűrű tejfölt, 3 egész tojást, vaníliaport és makkakanál szódabikarbónát. Nagyon jól eldolgozzuk, egészen vékonyra sodorjuk (két részben, mert nagy adag) és lehet derelyemétélővel is szaggatni. Szép sárgára sütjük, a tepsit nem kell kenni. Nagyon sok lesz belőle.

Makrona. Negyed kg mandulát megtisztítunk és háromszor daráljuk át. Összedolgozzuk negyed kg cukorral és apránként hozzáadjuk egy tojás habját. Megnedvesített fánkossal a viaszozott sütőpléhré kerek formát préselünk és azt lassú tűznél sütjük. Mindegyik csók közepére sütés után egy cukrozott cseresznyét teszünk.

Mézeskalács. Habosra keverünk 4 tojássárgáját 18 deka cukorral, adunk hozzá mokkanál szódabikarbónát, törött szegfűszeget, citromlevet, negyed kg olvasztott mézet, 18 deka rozlisztet, 8 deka darált diót és 4 tojás habját. Sütés előtt vajazott, lisztezett tepsiben 2 órát állni hagyjuk és nagyon lassú tűznél sütjük. Félóra letelte előtt nem nyitjuk ki a sütő ajtaját.

Csokoládés teasütemény. Összegyúrunk 14 deka vajat, 20 deka lisztet, egy egész tojást, 2 szelet reszelt csokoládét és 8 deka cukrot. Vékonyra kisodorjuk és 100 lejes nagyságu lemezeket szúrunk, azokat óvatosan sütjük. Kettőt összeragasztunk alant krémekkel. Krémje: Lábasban keverés mellett összekeverünk fél csésze tejet, egy egész tojást, egy evőkanál cukrot, egy szelet csokoládét, parányi lisztet és 2 deka vajat. Ha a krém hűl, rákenjük vékonyan az egyik korongra és ráragasztjuk a másikat. Ezzel a krémmel a fenti kekszet is tölthetjük és felüket utána vonjuk be csokoládéval.

Iszli fánk. 20 deka lisztet, 14 deka vajt, 7 deka cukrot, 7 deka darált mandulát összegyúrunk citromhéjjal, fahéjjal fűszerezve. Ha lágy, lisztet teszünk hozzá. Nem túlvékonyra és egyenletes vastagra sodorjuk, kisebb fánkuszúróval kiszúrjuk, óvatosan sütjük, hogy széle le ne tördelzen. Kettőt összeragasztunk finom lekvárral és egészen bevonjuk.

Édes pogácsa. 2 deka élesztőt kevés tejben felolvasztunk. Deszkán összegyúrunk 25 deka vajat, 50 deka lisztet, egy tojássárgát, 20 deka cukrot, élesztőt, kevés sót és szükség szerint tejfölt. Kiszaggatjuk a pogácsákat és sütés előtt két órát pihentetjük. Tojással megkenve sütjük.

Csokoládés kenyér (kirándulásra is alkalmas). Keverünk 8 sárgát, 25 deka cukrot, hozzáadunk 26 deka darált mogyorót, négy egész darált csokoládét és 8 tojás habját. Vajazott, lisztezett tepsiben sütjük, hosszúkára vágjuk.

Mogyoróskifli. 3 tojás fehérjét habnak verünk, 21 deka porcukrot és 21 deka őrölt mogyorót lassan hozzákeverünk. Apró kifliket formázunk a masszából, azokat sűrű sziruppal tölthetjük megkenjük és apróra vágott mogyoróban meghempergetjük. Vajazott tepsiben sütjük, körülbelül 10 deka mogyorót kell megvágunk.

Ánizsos sütemény. 3 egész tojást habosra keverünk 15 deka cukorral, hozzákeverünk 15 deka lisztet és kikent, lisztezett tepsibe kis hámmakat rakunk, amelyek tetejére kevés ánizs szorunk sütés előtt.

Hajdan és most...

Egy angol folyóirat érdekes cikkei közül a különböző korokban kiadott lexikonok címszavainak összehasonlításáról. Az angol tudós, aki ezt az összehasonlítást végezte, a Koburgban 1761-ben megjelent „Betrugetlexikon”-ban a „Nők családfülsége” címszó alatt a következő szöveget találta:

„A foltokat, szeplőket és pattanásokat arcukon szépségflastrommal leragasztják, hogy a férfiak kifogástalanul szépeknek találják őket. Ékszereik között hamis gyöngyöket és drágaköveket hordanak s azt akarják, hogy az emberek ezeket is valódiaknak tartsák. Arcukat, nyakukat és kezeiket mindenféle kendőzserekkel bekenik. Vörös vagy barna hajukat és szemöldöküket feketére festik. A félszeműek üvegszemet s a foghíjasok elefántcsont vagy egyéb anyagból csinált fogakat rakatnak maguknak. Hamis haját hordanak. Magas sarkot veretnek a cipőjükre, hogy nagyobbak legyenek s a valóságban. Hosszú és bő szoknyát viselnek, hogy lábuk görbességét ne vegyék észre. Ajkukat vörösre festik...”

Ezek szerint 1761-ben valóban szörnyűségesen „csalafinták” voltak a nők. Milyen jó is, hogy ma már egészen mások. Ma már senki sem hord elefántcsontfogát, sem szépségflasztot és a platinaszőke, püspökklá és rezedazöld hajszínek divatjában észre sem jut senkinek, hogy feketére festesse a vörös, vagy barna haját.

Hasznos tudnivalók

REZET LEGJOBBAN LEHET TISZTÍTANI alkohollal, vagy ecettel átítatott fűrészporral. Sárgarezet pedig finoman porrártott cserépliszttel.

OLCSÓ SZER ROZSDAFOLT ELTÁVOLÍTÁSÁRA A CITROM. Ezüstkanálba belemojuk egy citrom levét és gyertyaláng fölé tartjuk. Amint a citromlé forrni kezd, belemojuk a rozsdás foltot, mire az pár perc alatt eltűnik.

ELHOMÁLYOSODOTT SZEMÜVEGLENCSEKET a drogériában kapható polirvörössel és szarvasbőrrel való fényesítés útján tehetünk használhatóvá. Egyébként szemüvegek tisztítására legjobb, ha nyomtatás nélküli itatós- vagy krepp-papírt használunk.

SZÉNSAVFEJLESZTŐ FÜRDŐSŐ. 27 gramm rizskeményit, 73 gramm porított borkősavat és ugyanannyi szódabikarbónát összekeverünk, majd néhány csepp fenylőlással itatósítjuk és tablettákat formálunk.

ERŐS RAGASZTÓSZER CUKORBÓL. Üveket, porcellánt és csonttárgyakat hozhatunk helyre ezzel a ragasztóval. Egészen silány minőségű kristálycukrot, lehetőleg azt a barna fajtát, amelyet még a keserves háború utáni időben ismertünk meg, keverünk össze égetett méz porával, még pedig egyenlő mennyiségben. Víz hozzáadásával cementszerű ragasztóanyagot kapunk, amely kiválóan összetartja a törött részeket.

KERESZTREJTVENY

9. 1300. sz.

Beküldte: Zahariás J. István

1										9	10	11	12	13	14	15
		16								17						
18	19		20													21
22		23		24						25						26
27			28							29						30
32										33						34
36										37						38
40										41						42
44										45						46
										49						50
										51						52
52	53		54							55						56
58										59						60
62										63						64
65										66						67
69										70						71
										75						76
74	75		76							77						78
81										82						83
87										88						89
90										91						92
95										96						97
100										101						102
105										106						107
										109						110
										111						112

Beküldendő sorok: Vízsz. 1. és nyilirány, 20. és 106. Függőleges 1. és nyilirány, 23., 26. és 29.
Beküldési határidő: március 10.

Vízszintes sorok:

1 XI. Pius pápa németországi papjaihoz felhívást bocsátott ki, amelyben meghagyja, hogy a katolikus vallás mellett hűségesen tartanak ki és azt még testi fenyítések elszenvetése ellenére is védjék meg. Meghagyom nektek — írta a pápa — hogy az... (Nyilirányban.) 16 A konyha művészetének egy fontos eszköze. 17 Strandon is, fátelenen is van ilyen. 18 Névelő. 20 Folytatva a 106-on. A kommunista erkölcsatlenség melegségének első palántája... 21 Személynév. 22 Dupláza, híres volt primadonna beceneve. 24 Pipere márká. 25 Ajtón van, utolsó betű kettőzve. 26 Román falu. 27 Vissza: kettő azonos betű + fejtelennül kizozás. 30: I. Nimfa, II. ...in, férfinév. 32 Vissza: hazai ruha (ékezet felesleges). 33 Vissza: csatorna. 35 Belga várerőd. 6 Idegen kézművesmunkák. 37 Belépti-díj, idegen szóval. 39: I. Személynév, II. Fájdalmas, izom, csont és ízület betegsége. 40: I. A legdrágább lap, II. Halfajta. 41 Egy is mondják a hét egyik napját. 43 Folyó Észak-Franciaországban, a La Mancheba ömlik. 44 Német szita. 45 Már jól lakott. 48 Elegáns. 49 Az ember legszebb erénye. 52 Megyek, idegen szóval. 55 A-val, az olyan csecsemő, aki ...táplálkozik: életerős (ékezet felesleges). 56 II. Rákóczi Ferenc barátja és tábornoka. 58 Madár névelővel. 60: I. Mutató névmás. II. Berlini udvar. 61 Erős méreg. 62 Löttyög, dőcög. 63 A legmelegebb szeretet. 64 Irodalmi műfaj. 65 Végén A-val: bűzös bors fajta. 66 Szemből leeseés orrosi neve + S. 68 Vissza: Növendék marha. 69 Unatkozik. 70 Olga Csehov. 72 Német érzékszerv. 73 A házas életben a legszebb megszólítás. 74: I. Fordított görög betű, II. Kötőszó. 77 Emelt zenei hang. 78 Latin személynév. 79 Bizonyíték. 83 Gumós gyógynövények. 86 Csiripelésben van. 87 A-val: ókori ország, a Tigris folyó mentén. 88 Marzitkám. 89 Vissza: pusztítani. 90 Vissza: Német idő + á. 92 Bátor. 94 Vissza: Angol piritós.

95 Olimpiai verseny. 98 Vissza: Óvatlan pillanatban megugrik. 100 Ismeretlen-é. 101 Vissza: egér és patkányviro szer. 103 Egnél több tojás, két nyelven. 104 Egyszerű gép, névelővel. 105 Vissza: fonetikus betű. 108 Cc. magyarul. 109 Vissza: olasz zenei műszo. 110 Két névelő között a magyarok ősapja.

Függőleges sorok:

1 Serédi Jusztinián hrecepprimás húsvéti prédikációjának felmondása... (Nyilirányban.) 2 Felkiáltás. 3 Zacsó egyike fele. 4 Norvég drámaíró, a keresznev egyik felével. 5 Kvalifikáció részlete. 6 Dombormű. 7 Török parancs. 8 Vissza: Fizesési kötelezettségei vannak. (Tulélkeze). 9 Hadifogoly. 10 Olimpiai verseny. 11 Kedvel. 12 Vissza: Alattvaló. 13 Csatlós, mellékbolygó (latinul). 14 Veszében van. 15 Megyek idegen szóval. 19 Leánynev. 21 Az Oszvétségnak aram nyelven való fordításának neve + S. 23 Folytatva a 26-on. A „Credo” és „Pro Die” napokon a kommunizmusra szemben... lesz a nép szívébe beleplántálva. 28: I. Kis gyerek síró hangja, II. ...ias. 29 A római katolikus vallás erős pillérei. 31 Vissza: a futball becézve + személynév. 33 Idegen számnév. 34 Kevert Ser. 37 Emberi szép tulajdonság névelővel. 38 Kis gyermek koromban szülőim: tanultam, hogy keresztvetés után imámat így kezdjem... s ezt most is így cselekedem. 41 Nemcsak az árunak, hanem a beszédnek is van... 42 Vissza: ...dies (ünnepnap.) 45 Korjelzés a rómaiaknál. 47 Évszak. 50: I. Frizura. II. Osf. 51 Kurjantás + I. Ferenc József üdülőhelye fonetikusán. 53 Vissza: állat ruházata. 54 A stáció... 56 Vissza: francia birtokos névmás. 57 Számnév. 59 O + Udvarias megszólítás. 61 Aka keverve. 66 Német érték. 67 Légi királyok. 70 Helyhatározó. 71 Nyilás. 75 Francia drámaíró (Cyrano de Bergerac). 76 Vissza: fiúnév. 79 Örményország nagy folyója. 80 Sertésvágásakor ez képezi az étkezés fő részét. 82 A strandolók gyűlölt ellensége (egy felesleges

I. betűvel. 84 Lom társa. 85 Az öröm, harag és szegény szimbóluma. 86 Vissza: Az elutazásnál nógalás. 91 Vissza: férfinév. 93 Tripolisz 76. tartomány. 96 Főpapi süveg. 97 ...okrek. 98 Vissza: Zomanc. 99: I. Igekötő, II. Biztatás. 102 Gy5r német neve. 103 Vissza: híres német filozofus. 107 A fej legszebb része. 109 Állat lakhely. 111 Régi római apróéne.

A 7. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Visz. 1. Abszolutizmus. 27. Máriazell. 55 Madarászpók. Függ. 1. Agrármozgalom. 11. Szaláziánusok. 25. Plasziroz.

Helyesen megfejtették: Páll V. Géza, Ruscsák Endre, Czompó István, Páll Béla, Rácz Lajos, Csibi Lenke, Kiss Ferenc, Glósz Edit, Rácz Gerő, Fábrián Mihály, Csuka Dezső, Dobos Áron, Juhász Antal, Csiby Károly, Somlyó I. Zsóka Ferenc, Hann József, László Antal, Prohászka Gyula, László Dénes, Bertalan Balázs, Kósa József, Péter László, Kacsó Ferenc, Bujáki Sándor, Aba Jenő, Balogh József, dr Balogh János, Medvés Margit, Kovács Gizi, Pribék Imréné, Derzsy Zoltán, Klank Jenő, Márton Emilia, Labud István, Heltainé Szenek Olga (Róma), Schultz György, Szabó Józsefné, P. Darvas Venánc, P. Réthy Apollinár, Gáll Miklós.

A sorsoláson Páll V. Géza nyerte meg a jutalmakönyvet. Elküldöttük.

Archiadetek

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Állástkeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Alkalmazás

Házvezetőknök elmenne fiatal uriaszony idős urhoz (nő-nöz) házaspárhoz vagy gyermek mellé anyahelyettesnek. Cimeket a kiadóba kér.

Adás-vétel

Veszek aranyat, ezüstöt, brilliánsot Herbst ékszerárúház, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Eladó transzmissziók, szijke-rekek, különböző méretűek, Oradea, Vasilie Conta, 25. Kovacsik. Telefon 5-21.

Egy ebédli butor eladó komplett és jókarban. Ugyanott zongorátok megvételre kerestetik. Oradea, Strada Praporgescu 6. szám.

Eladó elköltözés miatt egy csukott 4 hengeres „Wipe Overland” autó 8000 leiért. Oradea, Str. Averescu 1. szám.

Rézüstöt esetleg üstházzal, jókarban levőt és pálmacserepet megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérem leadni.

Vasoló párna ujjafa és szabó ollók eladók. Bodnár, Oradea, Tache Jonescu, 45.

Két tükrös borbély berendezés teljes felszereléssel eladó Oradea, Strada Take Jonescu, 33.

PUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Készül a Szent László-nyomda Rt. körforgógép Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Lakás

Főútan

4 utcaiszobás modern összkomfortos ügyvédi irodának is alkalmas lakás, ugyanott más 2-3-4 szobásak is, — május 1-re kiadók. Ertekezni báró Gerliczy iroda. Telefon 856.

Házaspár

keres egy szobás esetleg két kis szobás lakást, mellékhelyiségekkel. — Cimeket a kiadóba kér.

Két egymásba nyíló butorozatlan szoba, — egyik utcai, kiadó. — Oradea, Mihai Sorbul 7. szám.

Uri háznál,

nem különbejáratu butorozott szoba, tisztviselőnek márciusra kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jiga 10-a.

3 szobás magánház május 1-re kiadó. — Oradea, Strada Praporgescu 12. szám.

Üzlethelyiség

azonnal vagy május elsőjére kiadó. Oradea, Stefan cel Mare tér 19. szám.

Különféle

Kiolvasott

ujjagot és folyóiratok kerünk kórházi beteg részére. Leadható a kiadóhivatalban.

Oktatás

Láposy Erzsébet zenetanárnő

tanít zongorát, hegedűt, zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan No. 20.